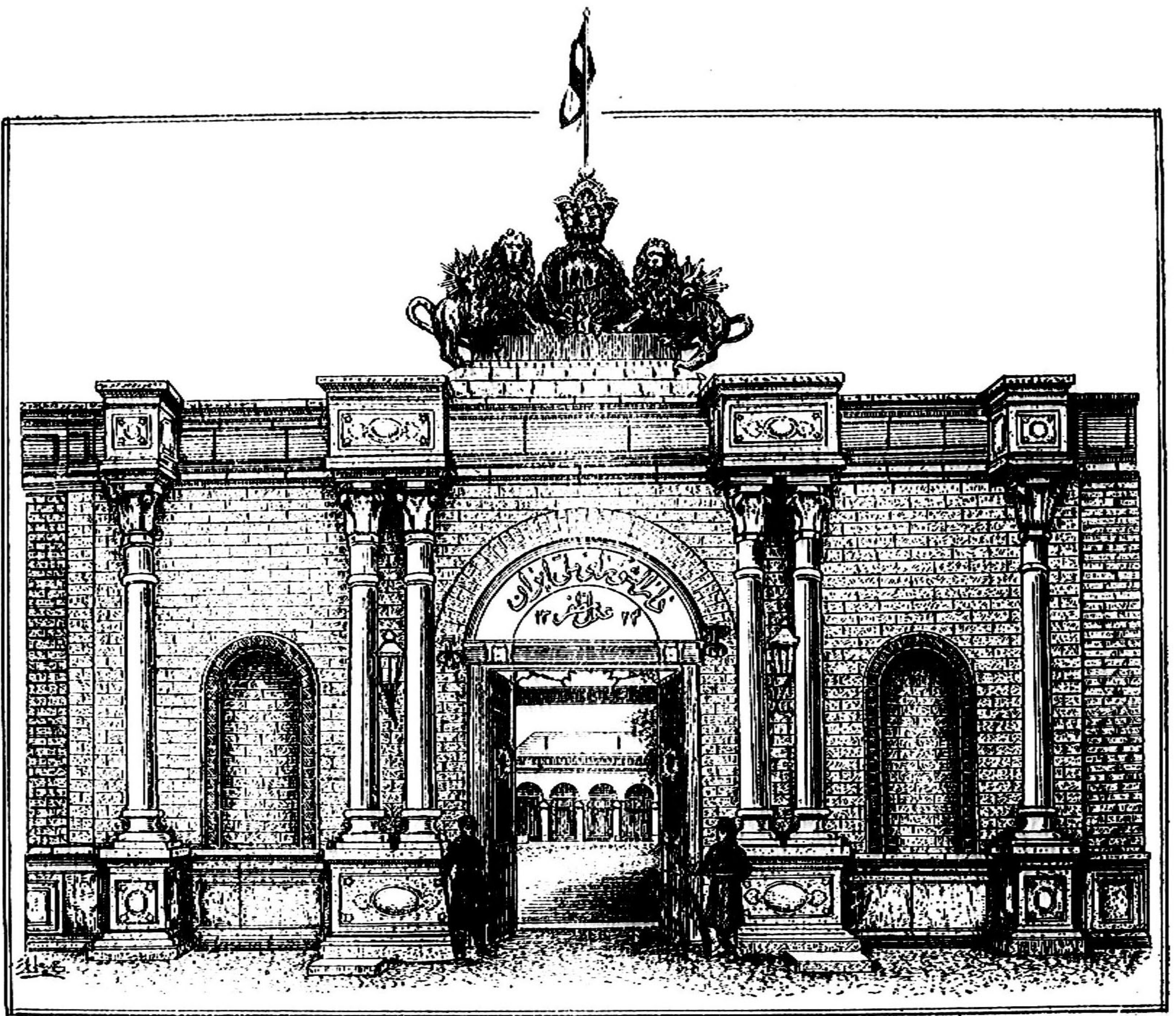

جلسه ۹۲	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره پنجاه و هشتم
تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه یکشنبه ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۱ شوال المکرم ۱۳۴۵	مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس	قیمت اشتراك داخله ایران سالانه ده تومان خارج « دوازده تومان قیمت تک شماره یک قراب

فهرست مدارج عالی

الی صفحه	از صفحه	عنوان	شماره
۱۱۵۷	۱۱۴۱	بقیه شور و مذاکره نسبت بخر کیمسیون بودجه راجع به اعتبار پنج میلیون برای سنه ۱۳۰۶ راه آهن	۱
۱۱۶۴	۱۱۵۷	مذاکره نسبت بخر کیمسیون بودجه راجع باضافات بودجه سنه ۱۳۰۵ وزارت داخله و تصویب آن	۲
	۱۱۶۵	اقتراح اسامی نه نفر از آقایان نمایندگان برای شرفیابی حضور ملوکانه	۳

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يكشنبه ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۰۶ مطابق ۲۱ شوال المکرم ۱۳۴۵

جلسه ۹۲

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقایان: حاج آقا رضا رفیع - موقر - ضیاء - حشمتی
محمد آخوند - بالیزی - محمد تقی خان اسعد - نوبخت
بهبهانی.

(مجلس دو ساعت و سه ربع قبل از ظهر برپاست)
آقای پیرنیا تشکیل گردید
(صورت مجلس روز گذشته را آقای بنی سلیمان
قرائت نمودند.)

غائبین بی اجازه جلسه قبل
 آقایان : علی خان اعظمی - عباس میرزا - حاج
 حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک
 در آمدگان با اجازه جلسه قبل
 آقایان : روحی - حائری زاده - میرزا ابراهیم خان
 قوام - میرزا عبدالله خان وثوق - میرزا محمدتقی بهار
 حاج میرزا مرتضی
 در آمدگان بی اجازه جلسه قبل
 آقایان : ذوالقدر - والی زاده جوانشیر - میرزا
 حسن خان وثوق
 رئیس - آقای آقا سید یعقوب
 آقا سید یعقوب - در صورت مجلس آقای عباس میرزا
 را غائب بی اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان مریض
 هستند . عرض دیگرم راجع بصورت مجلس است : در جلسه
 پیش بنده با تبصره پیشنهادی آقای وزیرمالیه مخالفت کردم
 ابدأ این اظهار مخالفت بنده در صورت جلسه درج نشده و
 باید ذکر شود .
 یکی دیگر راجع به این است که نوشته است بودجه یعنی
 يك دوازم با هفتاد و هفت رأی تصویب شد ولی نوشته
 است در مقابل شش رأی رد (این عقیده بنده است) باید
 نوشته شود در مقابل شش رأی رد .
 رئیس - خیلی خوب نوشته میشود دیگر اعتراضی نیست
 (گفتند - خیر)
 رئیس - صورت مجلس با این دو فقره اعتراض تصویب
 شد .
 عده از نمایندگان - دستور .
 رئیس - وارد دستور بشویم ؟
 بعضی از نمایندگان - بلی
 رئیس - ماده الحاقیه پیشنهادی آقای تقی زاده امروز
 باید تکلیفش معین شود . قرائت میشود :
 (باین ترتیب قرائت شد)

این جانب پیشنهادی کنم که ماده الحاقیه ذیل باین
 قانون علاوه شود :
 ماده الحاقیه - از محل اعتبار مذکور در ماده اول مخارج
 کافی برای فرستادن ده نفر محصل ایرانی در هر سال بخارج
 برای فرا گرفتن فنون لازمه راه آهن و تکمیل تحصیل این
 فنون علماً و عملاً تا مدارج عالیة آن و نگاهداشتن آنها در
 محل تحصیلات خودشان تا مدت کافی برای این مقصود از
 تاریخ تصویب این قانون تا شش سال تحصیل خواهد شد انتخاب
 محصلین مزبور بترتیب مسابقه خواهد شد . (حسن تقی زاده)
 رئیس - آقای باسائی

باسائی - بنده با این پیشنهاد موافقم ولی نظر بنده
 این است که این پیشنهاد يك اصلاحی لازم دارد . این
 جا نوشته شده است : انتخاب محصلین مزبور بترتیب
 مسابقه خواهد بود . ولی آیا چه اشخاصی خواهند بود
 و از بین چه کسانی انتخاب خواهند شد ؟ این پیشنهاد
 ایشان ساکت است . ممکن است مسابقه مجری شود بین
 کسانی که لیاقت و صلاحیت نداشته باشند و بروند در
 خارجه وقت تلف کنند . این است که بنده عقیده دارم
 مسابقه بین اشخاصی بعمل آید که تحصیلات ریاضی شان
 در ایران کامل شده باشد و يك قسمت از شعبه علم
 مهندسی را طی کرده باشند و اشخاصی نباشند که فرضاً
 تحصیلات سه ساله متوسطه را دیده باشند و اینها را
 بفرستند بفرنگ . و لا اقل از مدارس دار الفنون سیاسی
 دار المعلمین يك کدام تصدیق گرفته باشند و اگر هم
 قید میشد که اشخاص بی بضاعت مقدم باشند البته آنوقت
 بنده موافق تر میشدم که خصوصیت هائی اعمال نشود
 بعضی از نمایندگان - صحیح است .

رئیس - آقای فرمند
 فرمند - بنده با این پیشنهاد موافقم خود بنده هم يك
 پیشنهادی در همین زمینه تقدیم کرده بودم . آقای مدرس
 در جلسه گذشته يك بیاناتی فرمودند و اصولاً هم موافق

بودند که ده نفر هم بیشتر فرستاده شود ولی فرمودند که
 اگر تشویق کنید مردم را مهندسین لایقی در ایران
 پیدا می شوند . حالا بنده میخواستم يك توضیحی خدمتشان
 عرض کنم : اصولاً علم مهندسی یکی از علوم فوق العاده
 مشکله است و امروزه ما در ایران مهندسی که بتوانند
 علم هندسه و ریاضی را تدریس کنند نامورد تشویق واقع
 شوند نداریم که در نزد آنها چیز یاد بگیرند و مهندس
 بشوند اگر هم باشند خیلی کم است پس ما ناگزیریم
 از اینکه يك عده محصل بفرستیم به اروپا که در آنجا
 در مدارس عالیة تحصیل کنند . . .
 مدرس - ما هم گفتیم بروند .
 فرمند - برای اینکه يك مهندس متخصص و قابل بشوند .
 این جا يك سوء تفاهمی هم برای بعضی از آقایان پیدا
 شده . این مهندسی که ما این جا داریم مهندسین فنی
 درجه اول نیستند و مهندسین درجه اول در ایران
 پیدا نمیشوند در اروپا هم خیلی کم هستند و وقتی هم پیدا
 میشوند آنها را با يك حقوق های زیاد با پنجاه هزار تومان
 صد هزار تومان در آن کمپانیهای بزرگ و
 مؤسسات نجاتی با علمی استخدام میکنند و مملکت ما
 نمیآیند . مدت تحصیلات شان هم پنجسال و شش سال نیست
 باید ده یا زده سال دوره تحصیلات عالیة يك مهندس
 باشد تا متخصص و عالم بشود . در مملکت ما امروزه
 از آن علمائی که مقصودمان است که بمرحله آخر رسیده
 باشند نداریم و در قرن بیستم بالاخره هر ملتی که بخواهد
 جزو ملل راقیه محسوب باشد باید در رشته های متعدد
 علوم علمای درجه اول داشته باشد و علمای فنی درجه
 دوم و سوم برای او کافی نیست . پس برای این مقصود
 ما باید در این صدد باشیم که محصل بفرستیم باروپا تا
 بالاخره از بین آنها يك علمای متخصص بمعنای حقیقی
 این لغت پیدا شوند و مملکت ما مراجعه کنند . البته
 آقا تصدیق می فرمایند که در نجف هم وقتی يك عده از
 طلاب میروند تحصیل میکنند و درس بخوانند هزار نفر

با پانصد نفر یا دویست نفر ، بعد از بیست سال تحصیل فقط
 دوسه نفر از بین شان بیرون می آید که مجتهد و جزو
 علمای درجه اول باشند . بقیه که عالم نیستند نیم چه
 عالمانند . . .
 کازرونی - صحیح است .
 فرمند - آن علمای درجه اول اروپا هم بر وزن همین
 علمای مرجع تقلید ما هستند که تمام درجات علوم را
 سیر کرده اند و خودشان قوه متصرفه پیدا کرده و قوه
 اختراع دارند . مملکت ما هم امروزه اینطور علماء در هر رشته
 اش لازم دارد و اینهم چاره ندارد جز اینکه ما شاگردانمان را یعنی
 آنهائی را که يك مقداری هندسه و ریاضات در این جا دیده اند
 و اینجا بعنوان عالم و مهندس هستند بفرستیم که پانزده سال
 ده سال در فرنگ درس بخوانند و متخصص بشوند و برگردند
 بمملکت برای رفع احتیاجات ما این بود که بنده و آقای
 تقی زاده پیشنهاد کردیم که بطور مسابقه باشد و معلوم است
 برای مهندسی که میخواهند شاگرد بفرستند مسابقه اش
 ریاضیات و فیزیک و شیمی و امثال اینهاست . فلسفه و حکمت
 البته نخواهد بود يك نکته دیگری را هم آقای مدرس فرمودند
 که ما نباید رخنه بدهیم باین پول . عقیده خودم را این
 جا میخواهم عرض کنم که اگر ما از این پول بتوانیم يك نفر
 عالم حقیقی در علوم ریاضی پیدا کنیم که بیاید بمملکت و
 استفاده بدهد میخواهم بگویم که قیمت این عالم مطابق است
 با دویست و سی فرسخ راه آهنی که ما میکشیم در هر صورت
 بنده این پیشنهاد را يك پیشنهاد خیلی خوبی میدانم و
 اگر تصویب شود ممکن است از این پنج نفر يك نفرشان عالم
 حقیقی بشود و بمملکت مراجعت کند و این خودش يك
 خدمت بزرگی است که ما بمملکت ایران کرده ایم .
 مدرس - سوء تفاهم شده است . اجازه میفرمائید ؟
 رئیس - آقای زوار عضو کمیسیون هستید ؟
 زوار - بنده موافقم .
 آقا سید یعقوب - خیر . نیستند ولی بنده عضو کمیسیون
 هستم مخالف هم هستم .

رئیس - بفرمائید .

آقاسید یعقوب - در روز آخر مجلس بود . آقای مدرس هم بی مرحتی کردند (بنده کاملاً توجه دارم) چون حق نداشتند در جواب موافق صحبت بکنند . آقای مدرس هستند باشند ولی عضو کمیسیون نبودند حق نداشتند . نظامنامه که این طور میگوید . اما این پیشنهادی که آقای تقی زاده کردند اساساً فکر خوبی بود : ماههندس لازم داریم اما خوب بود آقای تقی زاده این پیشنهاد را در بودجه وزارت معارف میگرداند در بودجه ملزم میگرداند دولت و وزیر معارف را که از بودجه مخصوص وزارت معارف بیست هزار تومان ، سی هزار تومان ، پنجاه هزار تومان برای این کار تخصیص بدهند که شاگردانی بروند فرنک و تحصیل مهندسی کنند . لکن در بودجه راه آهن و از پول راه آهن بنده مخالفم . ما این پول را با هزار زحمت و خون جگر و چه قیودی جمع کرده ایم و مثل عنوان قهقی این پول فعلاً حکم وقف خاص را دارد و مخصوص مصرف راه آهن است . درست است مهندس که میآید برای راه آهن میآید اما مهندس برای راه آهن تنها نیست برای ساختمان است ، برای راه شوسه است ، برای هزار چیز دیگر است . البته بنده عقیده دارم که باید مهندس تهیه کنیم و از ایران روانه کنیم برای تکمیل تحصیلات مهندسی . اما نه از بودجه راه آهن ولی بمجرد اینکه ما این سدی را که دور این پول کشیده ایم (که مصرفش منحصر باشد برای راه آهن) بشکنیم و رخنه پیدا بشود دیگر فایده ندارد . در عین اینکه بنده تمام فرمایشات آقای تقی زاده را که گفتند موافقم لکن بنده عقیده ام این است که این سیم خار دار را نباید باره کرد پس فردا است که يك سوراخ هم از راه دیگر باز میشود و از این زحمانی که ما کشیده ایم هیچ نتیجه نمیبریم . پس وقتی این حصن حصین را که قرار داده ایم درش رخنه پیدا شود دیگر از همه جا شکاف برمی دارد ولی در اساس این پیشنهاد همه موافقت می کنیم که

وزارت معارف مکلف باشد ده نفر برای تحصیل مهندسی بخارجه بفرستد و در بودجه وزارت معارف هم پولش معین شود . (اما نه از بودجه راه آهن) . چون این محل خاص است و باید در محل خاص خود یعنی راه آهن مصرف شود نه در جای دیگر

رئیس - عقیده آقای مخبر چیست ؟

شیروانی (مخبر کمیسیون بودجه) - بنده برای اینکه بدون دلیل از طرف کمیسیون این پیشنهاد را قبول نکرده باشم با مختصر توضیحی که عرض می کنم این پیشنهاد را قبول میکنم . اولاً يك حرفی زده میشود این جا که از متخصصینی که ما داریم آنطوریکه باید قدر شناسی و قدر دانی نمیشود و دولت از آنها دعوت صحیحی نکرده و حقوق کافی نداده است پس بنا بر این لازم نیست ما متخصصین جدیدی تهیه کنیم . بنده تصور میکنم این دلیل هیچ ارتباطی با این پیشنهاد ندارد بنده تصدیق میکنم که آن طوری که باید از علمای ایرانی تشویق شده باشد تا بحال نشده . این فرمایش آقای مدرس کاملاً صحیح است و باید از متخصصین ایرانی تشویق بشود حتی اگر دولت هم کمک نمی کند برای اعزام محصل بارو با اگر دولت تشویق کند . خود آن کسانی که می توانند با سرمایه خودشان بروند بارو با و تحصیل کنند وقتی دیدند تشویق میشوند میروند و با خرج خود تحصیل می کنند و برمی گردند بملکت . این يك اصل خیلی صحیحی است و باید پیشنهاد کرد ، قانون نوشت ، و بالاخره دولت را مکلف کرد که از متخصصین ایرانی کاملاً نگهداری کند ولی در عین حال این را هم باید تصدیق کرد که اگر ما متخصص خیلی داریم . متخصص مالیه داریم . متخصص حقوق داریم استفاده ازشان نمی کنیم مثلاً اغلب متخصصین حقوق در وزارت پست و تلگراف کار می کنند یا در وزارت خانه دیگری که مربوط بآن نیستند البته در این صورت هم استفاده از معلوماتشان نمیشود هم قدر دانی ازشان نمیشود ولی با این حال ما از حیث

متخصص مهندسی و راه آهن خیلی فقیر هستیم یعنی درست انگشت شمار است . سه یا چهار نفر متخصص مهندسی انگشت شمار داریم که اسامی ایشان هم معروف است و همه آقایان هم آنها را میشناسند اینها را هم دعوت کرده اند و الان که دو اداره مهم در وزارت فوائد عامه محتاج به متخصص است یکی اداره راه شوسه یکی هم اداره راه آهن . و بنده هم اطلاع دارم الان بین این دو اداره نزاع است در سر این چند نفر متخصص انگشت شمار . راه آهن میخواهد آنها را ببرد به اداره خوش طرق و شوارع هم میخواهد ببرد با اداره خودش حقوق کافی هم بآنها میدهند . مثلاً یکی از متخصصین معروف ما که غالباً کتابچه های او را میخوانیم . اعلانات او را میخوانیم ایشان يك متخصص خوب نقشه کشی هستند و الان هم وزارت فوائد عامه او را دعوت کرده با يك حقوق خوب کافی که برود و کار کند . پس در عین حالی که از سایر متخصصین ما قدر شناسی نشده احتیاج ما را مجبور کرده که از متخصصین راه آهن و مهندسی استفاده کنیم و آنها را دعوت کنیم . يك نکته را که آقای تقی زاده در روز فرمودند و بنده يك قدری مفصل تر و واضحتر عرض میکنم همان استقلالی است که برای راه آهن با سایر مؤسساتی که ما متخصص خارجی برایش می آوریم باید قائل شویم . مثلاً هر وقت یکی از این متخصصینی که داریم از سر یکی از اداراتمان برداشته شود یا اندک تزلزلی پیدا شود برای آن يك نفر می بینیم که آن مؤسسه بکلی متزلزل میشود . بالاخره یک قدری ما باید از این فقر خودمان جلوگیری بکنیم که اگر متخصص فلان اداره ما يك روز متزلزل شد دیگر در ارکان آن اداره تزلزلی پیدا نشود . برای راه آهن هم در دفعه اول باید این فکر را کرد که اگر يك روزی متخصصین خارجی مان را (بالاخره با در نحت تأثیر سیاسی یا نحت تأثیرات داخلی فرق نمیکند) خواستیم جواب کنیم راه آهن را جواب نداده باشیم و بالاخره در وضعیت راه آهن

متزلزلی پیدا نشود و اینهم کاملاً موقوف بر این است که ما متخصص کافی داخلی برای راه آهن داشته باشیم که بتوانیم آن را حفظ کنیم . یکی دیگر موضوع صرفه جوئی در کار است . ملاحظه بفرمائید الان ما به متخصص اول راه آهن خودمان در سال قریب بیست هزار دلار مواجب میدهم ده هزار دلار هم خرجش میکنیم پس سی هزار دلار یک نفر متخصص عالی مقام خرجش می شود از این سی هزار دلار در سال سی نفر شاگرد ما میتوانیم در اروپا تهیه نماییم که بعد از سه سال پنج سال یا شش سال دوره مهندسی سی نفر متخصص مثل او داشته باشیم و همینطور سایر متخصصینی که داریم . خلاصه اینکه از حقوق يك نفر متخصص درجه اول ما میتوانیم سی نفر شاگرد به اروپا بفرستیم که ماهی هفتاد تومان هشتاد تومان حقوق به آنها بدهیم و برای درجه دوم هم میتوانیم پانزده نفر شاگرد به فرانک بفرستیم که پس از چند سال متخصص شوند . اینکه گفته میشود در این پول رخنه پیدا میشود بنده هم کاملاً این عقیده را داشتم و آقایان مسبق هستند که اظهار میگردم که این پول را حتی الامکان باید سعی کنیم که به غیر از چیزهایی که متعلق به راه آهن است يك شاهی خرج نکنیم . پیشنهاد آقای تقی زاده را مخصوصاً بنده گرفتم و مطالعه کردم در دو سه جا تکرار شده که اینها فقط در آنجا قانون راه آهن را تحصیل کنند و کار دیگری نکنند . یعنی آنطوریکه یکی از نمایندگان فرمودند مهندسی معدن زود آنجا تحصیل کند فقط مهندسی راه آهن تحصیل نماید . و تصدیق میفرمایند که یکی از ارکان راه آهن متخصص او است . راه آهنی که متخصص نداشته باشد حرکت نمیکند . بالاخره یکی از رکنهای اولیه راه آهن که مخصوصاً در کمیسیون بودجه پیشنهاد کردیم ضمیمه همین لایحه شود و تصریح کردیم در لایحه اگر ملاحظه بفرمائید این بود که این پنج میلیون باید صرف خرید ادوات و حقوق متخصص و مزد عماله بشود و مخصوصاً

خود بنده پیشنهاد کردم و متأسفانه پیشرفت نکرد که حقوق اجزاء اداری راه آهن از بودجه کل مملکتی داده شود و منتظرین خدمت بروند آنجا اینکار را بکنند برای اینکه يك بودجه نحمیل راه آهن از نقطه نظر مستخدمین نبود ولی با این حال ما معتقدیم که یکی از ارکان مهم راه آهن متخصص راه آهن است و خواهی نخواهی باید از خودمان متخصص تهیه نماییم . اینکه گفته میشود مدرسه این جا تأسیس کنیم . بنده کاملاً موافقم ولی تصدیق میفرمائید که مدرسه را که حالا تأسیس بکنیم وسیله و معلم نداریم که متخصص عالی مقام درجه اول برای ما تهیه کند . مثلاً الان ما دو سه نفر معلم مهندس خوب داریم که یکی از آنها همان آقای میرزا عبدالرزاق خان است که از طرف وزارت فوائد عامه با ماهی چهار صد تومان حقوق دعوت شده است که برود نقشه کشی کند او که نمیتواند دیگر باین کار رسیدگی کند باید بالاخره يك معلم عالی مقام هم در آتیه بیاوریم و متخصص درجه دوم و سوم را این جا در ایران وقتی وسیله کاملاً فراهم شد تهیه کنیم و یکی از مسائلی که لازم است و همانطور که گفتند باید در بودجه معارف پیش بینی شود تأسیس يك مدرسه خوب مهندسی است . بالاخره این شصت نفری را که در عرض شش سال ما به فرنگ بفرستیم اینها باید متخصص درجه اول باشند . بانصت نفر که راه آهن را نمیتوانیم پیمان برسانیم و يك عده زیادی هم متخصص درجه دوم و سوم میخواهیم شصت نفر را در اروپا تهیه میکنیم بقیه اش را هم در مدارس داخلی . در هر صورت بنده تصور میکنم این پیشنهاد مفیدی است که شده است و بنده از طرف کمیسیون قبول میکنم و یقین دارم آقایان نمایندگان محترم هم حسن استقبال خواهند فرمود .

بعضی از نمایندگان صحیح است

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است .

رئیس - بعضی از آقایان بنده تذکر میدهند که ماده

الحاقیه ورای پیشنهاد است و بنا بر این مشمول ماده ۶۳

میشود . ولی قسمت آخر ۵۹ را اگر ملاحظه بفرمائید خواهند دید که مشمول هست . ماده ۵۹ قرائت میشود (بشرح ذیل خوانده شد)

ترتیبات شور مرتبه اول و مرتبه دوم در موارد ذیل مجری نخواهد بود :

اولاً بودجه دخل و خرج مملکتی .
ثانیاً - قوانینی که راجع به تقاضای وجوهی برای مخارج مخصوص است .

ثانیاً - قوانین راجع بمنافع محلی

در این سه فقره يك شور کافی است و مباحثات آن به ترتیب موارد فوری است چنانکه ذکر خواهد شد ولی در هر صورت اصلاحات با مواد الحاقیه که در ضمن شور پیشنهاد میشود باید موافق ترتیبات ماده شصت و سه بعمل آید .

بعضی از نمایندگان - صحیح است .

رئیس - این ماده الحاقیه را آقای مخبر قبول کردند

يك اصلاحی از طرف آقای باسائی بر این ماده داده شده است قرائت می شود .

(بنحو ذیل قرائت شد)

تبصره ذیل را به ماده پیشنهادی آقای تقی زاده اضافه و پیشنهاد میکنم :

تبصره - مسابقه ما بین محصلین بعمل میآید که تصدیقنامه از مدارس متوسطه شش کلاسه در دست داشته باشند .

رئیس - آقای باسائی

باسائی - توضیحات مفصلی لازم ندارد فقط اگر این عبارت اضافه شود مسابقه بالملازمه بین اشخاص بعمل می آید که مقدمات این تحصیلات را تحصیل کرده باشند و مسابقه ما بین اشخاصی که آنقدر صلاحیت ندارند یعنی تحصیلات شش کلاسه متوسطه را نکرده اند بعمل نخواهد آمد و حتماً ما بین اشخاص خواهد

بود که تحصیلات شش کلاسه متوسطه را در ایران کرده باشند .

مخبر - در خود ماده با موافقت نظر خود آقای تقی زاده این مقصود ایشان را ما اضافه کردیم که با تصدیقهای شش کلاسه متوسطه و در ذیل آن هم نوشته شده که باید سابقه بعمل آید .

باسائی - اگر اینطور است که عرضی ندارم .

مرتضی قلیخان بیات - بکمرتبه قرائت شود .

رئیس - به پیشنهاد آقای تقی زاده لفظ شش کلاسه اضافه شود .

مخبر - خیر فارغ التحصیل مدارس متوسطه نوشته شود .

رئیس - پیشنهاد آقای دادگر .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که بر پیشنهاد آقای تقی زاده افزوده شود : مسابقه ما بین اشخاصی بعمل خواهد آمد که اولیای آنها قادر بفرستادن آنها یا مخارج شخصی خودشان نباشند .

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که بنده در این مملکت غنی سراغ ندارم اینها غنای نسبی است . ولی همانطوریکه عرض کردم ما طرفدار نمره و عدد که نیستیم . اگر يك نفری میتواند خودش اولادش را بفرستد بسیار خوب این بکنفر بر آن ده نفر اضافه شود و یازدهمین شخص باشد و بالاخره این موضوع محدود نشود و خواستیم مسابقه بین اشخاص بی بضاعت بعمل آید که آنها بروند و تحصیل کنند و آن کسانی که توانائی دارند با خرج خودشان بروند

بعضی از نمایندگان - صحیح است

وزیر فوائد عامه - اگر خاطر نمایندگان محترم باشد

در مجلس چهارم وقتی که مذاکره در قانون استخدام بود و باین فصل رسیدیم بنده مخالفت کردم و مخالفت بنده هم در این موضوع بود که آنجا نوشته بودند که

فارغ التحصیل - ای سه کلاسه متوسطه میتوانست وارد ادارات بشوند . بنده آنجا مخالفت کردم که این ضایع کردن مردم است بجهت اینکه بکلاس سوم که رسیدند دیگر میل نمیکند زحمت بکشند و بالا بروند . و حالا هم نتیجه اش معلوم است . اما در این موضوع اینکه ما میخواهیم این شاگرد ها را به بی بضاعت تخصیص بدهیم بنظر بنده کار صحیحی نیست . چرا ؟ بجهت اینکه غالباً شاگرد های بی بضاعت بهمان دلیلی که گفتم بکلاس سوم که میرسند ول میکنند این یکی از طرف دیگر مانعی ندارد که ما از بی بضاعت ها انتخاب کنیم اما نباید مانع شد و گفت حتماً از بی بضاعت ها قبول نکنیم . اگر در مسابقه ما يك بچه بی بضاعتی را دیدیم که از سایرین استعدادش بیشتر است او را رد کنیم ؟ البته میتوانیم رد کنیم اما يك عیبی دارد و آن عیب این است که آن بچه بی بضاعتی که شش کلاس را طی کرده است و الان می تواند برود دنبال يك کاری و يك حقوقی بگیرد دیگر داعی ندارد برود فرنگستان و خودش يك خرجی بکند و شش سال دیگر تحصیل کند . شاید حاضر نشد با مخارج خودش این کار را بکند . بنده عقیده ام این است که باید روی زمینه استعداد و هوش و کفایت مسابقه انتخاب کرد و باید ملاحظه کرد که مابین آنها یکبار تحصیل کرده اند و تحصیلاتشان به انعام رسیده اشخاص بی بضاعت که قوه ندارند حتی الامکان محروم نمائند ولی محروم کردن بی بضاعت لایق قابل با هوش را بنده يك ضرری برای مملکت میدانم .

دادگر - پس پیشنهاد میکنم بعد از مسابقه بی بضاعت حق تقدم داشته باشد .

بعضی از نمایندگان - صحیح است .

وزیر فوائد عامه - خوب . این صحیح است .

مخبر - کمیسیون هم قبول میکند .

رئیس - پیشنهاد آقای احتشام زاده قرائت میشود .

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می‌کنم بعد از فارغ التحصیل‌های مدارس متوسطه بین اهل‌الین اضافه شود (قسمت علمی)

رئیس -- آقای احتشام زاده

احتشام زاده -- تحصیلات متوسطه در سه ساله دوم دو قسمت میشود يك قسمت علمی و يك قسمت ادبی و البته اشخاصی که در قسمت علمی کار کرده اند به درد اینکار میخورند این بود که بنده پیشنهاد کردم بعد از آنکه مدارس متوسطه نوشته شود قسمت علمی . مخبر -- صحیح است این را بنده قبول میکنم .

رئیس -- پیشنهاد آقای افشار

(بشرح ذیل خوانده شد)

تبصره ذیل را به ماده الحاقیه پیشنهادی آقای تقی زاده پیشنهاد میکنم :

مصارف تحصیل و خرج رفتن و برگشتن محصلین مزبور از اعتبار صدی هشت انحصار پرداخته خواهد شد .

رئیس -- آقای افشار

افشار -- بعضی از آقایان در ضمن بیانات خودشان فرمودند که در اطراف يك سد سدی که کشیده شده است ما نباید رخنه بگذاریم پیدا شود . این مطلب کاملاً صحیح است ولی تصدیق بفرمائید که اولاً مجلس یکی است نایباً در هر موضوعی که مجلس نظریه با تصمیمی اتخاذ کند و رأی بدهد دیگران که نمی‌توانند مخالفت بکنند و هر قدر مجلس رأی داد بیشتر از آن که نمی‌توانند بردارند و خرج کنند پس رخنه باز نمی‌شود . يك صدی هشت مطابق قانون برای مخارج این کار در ماده بازده قانون انحصار پیش بینی شده است و آقایان فرمودند که این مخارج تقلیل پیدا کرده و بصدی در رسیده و بالاخره صدی شش در آنجا باقی می‌ماند ممکن است از آن محل خرج این کار بکنند . مقصود این بود اگر از این قسمتی که برای راه آهن تخصیص داده شده است صرف

نشود و از همان محل خرج شود بنظر بنده اصلح است .

مخبر -- متأسفانه این پیشنهاد نماینده محترم را بنده نمیتوانم قبول کنم چونکه تفاوتی اصلاً در اصل قضیه پیدا نمیشود بسیار خوب . از صدی هشت صدی دو را تخصیص دادیم برای خرج وصول . صدی شش آن باقی می‌ماند . آنها ضمیمه اصل پول اعتبار راه آهن میشود . پس فرق نمیکند و این خرج هم از همان محل میشود حالا يك حساب جداگانه از برای این صدی شش درست کنند و يك حساب دیگری برای آن صدی دو و يك اداره را متشکلت کنند صلاح نیست و استدعا میکنم استرداد نمایند .

رئیس -- رأی میکنم آقایان که این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند .

(معدودی برخاستند)

رئیس -- قابل توجه نشد . پیشنهاد آقای عدل .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم بعد از عبارت فارغ التحصیل‌های مدارس متوسطه بین اهل‌الین نوشته شود (داخله و خارجه) .

رئیس -- آقای عدل

میرزا یوسف خان (عدل) -- بنده توضیح مفصلي ندارم . این عبارتی که نوشته شده است تقریباً تخصیص میدهد اینرا به محصلین که در داخله فارغ التحصیل شده اند و حال آنکه خیلی محصلین داریم که در خارجه تحصیل کرده اند و باشلیبه شده اند بنابر این چه دلیلی دارد که ما آنرا محروم کنیم ؟ البته آنها را هم باید شامل باشد مخبر -- بنده کاملاً با نظریه ایشان موافقم ولی ممکن است يك اشکالی پیش بیاید و آن فارغ التحصیل مدرسه متوسطه خارجه اینجا باشد . اگر در اینجا نباشد ترتیب مسابقه آنوقت چطور میشود ؟ بالاخره باید در

مسابقه شرکت نماید . پس نظریه شما اگر آن شخص اینجا باشد نامین می‌شود و استدعا میکنم پس بگنید برای اینکه بنده نمیتوانم قبول کنم در صورتیکه با نظریه حضرتعالی هم موافقم .

عدل -- حالا که نامین میشود بنده پس میکنم

رئیس -- پیشنهاد آقای کازرونی قرائت می‌شود .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده بر ماده پیشنهادی آقای تقی زاده تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم :

تبصره -- محصلینی که بخارجه فرستاده میشوند پس از فراغت از تحصیل و مراجعت نصف کل مخارجی را که دولت داده بطور استهلاك از آنها گرفته خواهد شد . رئیس -- آقای کازرونی

کازرونی -- عرض میکنم معامله دو طرف دارد رعایت طرفین باید بشود . البته باید محصلینی فرستاده شوند . پولی هم به آنها برای مخارجشان داده شود ، تحصیلاتشان هم تکمیل شود . پس از مراجعت هم البته دولت آنها را استخدام میکند ، حقوق فوق العاده کافی هم به آنها خواهد داد ، البته این در نتیجه پولی است که دولت خرج آنها کرده پس باید آن پول در موقعی که توانا هستند نصف آن مبلغ بطور استهلاك گرفته شود . (خنده نمایندگان) این عقیده من است حالا اگر بنظر آقایان خیلی بد است استرداد میکنم ولی مخالف عدالت است

رئیس -- پیشنهاد آقای فیروز آبادی

(بمضمون ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که نسبت با اشخاصی که فرستاده می‌شود بخارج ایران جهة مهندسی خط آهن اولاً حقوق و شهریه آنها در هر ماه زیاده از چهل تومان نباشد و نایباً در هر سال امتحان خودشان را که داده اند

و تصدیق گرفته اند به وزارت معارف بفرستند . رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده عقیده دارم اشخاصی که بارویا میروند و موفق بتحصیل کردن میشوند چند عتلا دارد . یکی آنکه آنجا که رفتند پول زیاد برای خرج کردن دارند و وقت خود را صرف پول خرج کردن مینمایند . پس باید خرج آنها را محدود کرد و کم کرد که در آنجا زیاده از مخارج ضروری نداشته باشند که عقب کارهای غیر تحصیلی بروند باین ملاحظه یا بملاحظه بی پولی ایران بنده این پیشنهاد را کردم که زیاده از چهل تومان در ماه بانها شهریه داده نشود . حالا هر صورت نباید گفته شود که این اشخاصی که از ایران می‌روند صاحب ثروت و محترم بوده اند و نمیتوانند با ماهی چهل تومان زندگی کنند اگر از این جور اشخاصند زیاد ترش را از مال خودشان خرج کنند و در ضمن پیشنهاد عرض کردم که هر سال بکمتره تصدیق را که در آنجا میکنند که در يك سال چه زحمتی کشیده اند آن تصدیقشان را بایران برای وزارت معارف بفرستند که مجبور باشند و بدانند که در آنجا باید درس بخوانند به این نقطه نظر لابد میشوند درس بخوانند در صورتیکه اگر این قید نشود میخواهند درس میخوانند میخواهند درس میخوانند وقتی هم که آمدند کسی آنها را مسئول نخواهد دانست . به این نظر بنده این پیشنهاد را کردم و خوبست آقایان هم موافقت فرمایند .

رئیس -- آقای بیات

مرآضی قلیخان (بیات) -- آقای فیروز آبادی البته از نقطه نظر صرفه جوئی همیشه يك ملاحظاتی در مخارج میکنند ولی خودشان باید تصدیق بفرمایند که بعضی اوقات ممکن است يك صرفه جوئی عملی نشود و اسباب زحمت فراهم شود . يك نفر محصلی که بخواد در اروپا تحصیلات عالی بکند گمان نمیکم در هیچ نقطه بتواند

با چهل تومان زندگی کند. بعلاوه ممکن است مخارج سال بسال تفاوت پیدا کند. ممکن است یکسال مخارج بیشتر بشود یک سال کمتر، ترتیب تسعیر لیره و فرانک هم فرق میکند. اینها يك چیزهایی است که بعقیده بنده دولت باید همیشه ملاحظه کند و آن ميزانی که مخارج محصلین در آنجا میشود و میتوانند زندگی کنند آن میزان را بر آورد کند و بدهد و اگر در قانون نوشته شود ممکن است اسباب اشکال باشد، هر مقداری را که کافی باشد خود دولت معین میکند و از برای محصلین هم اسباب زحمت فراهم نمیشود. قسمت دوم را هم که فرمودند. آرا هم البته بعقیده بنده دولت برای کلیه محصلینی که میروند يك سر پرستی معین میکند خواه شاگردانی باشند که با پول دولت تحصیل می کنند خواه آنهایی که با پول خودشان تحصیل می کنند.

و بعلاوه خود مدرسه هم در هر سال امتحان میکند دیگر فرستادن تصدیق بوزارت معارف گمان میکنم اسباب اشکال باشد البته این يك قسمتهائی است که خود دولت در موقع فرستادن دقت میکند که پولی را که مملکت میدهد بی مصرف خرج نشود.

وزیر فواید عامه - بنده از يك مسئله متأسفم و از يك مسئله خوشنود. اما آن مسئله را که متأسفم این است که آقایان نمایندگان تصور میکنند که يك اشخاصی که اسمشان مستخدم دولت شد غیر از وزیر آنها واقعاً دشمن بودجه مملکتند یا ملاحظاتی که باید بکنند نمیکنند از آن چیزی که خوشنودم این است که ما روبه را که با بیست نفر محصلی که مطابق تصویب مجلس بفرنگستان فرستاده ایم پیش گرفته ایم همین قاعده ایست که آقا فرمودند. اما این تفاوت میکند که در کدام مملکت باشد، در چه موقع باشد، در چه تحصیلانشان چه باشد. اینها همه تفاوت میکند. عیناً این شاگرد هائی که فرستاده ایم که غالباً در بلژیک تحصیل میکنند مخارج فعلیشان نسبت بوضعیت تحصیل و کاری که می

کنند بیش از چهل تومان در ماه نمیشود و با همین چهل تومان هم ملاحظه میکنند که خرج زیادی نکنند و اقتدر ها در جیبشان پول نباشد که آن معایبی را که آقا میفرمایند پیدا شود.

رئیس - آقای مخبر

مخبر - بسته بنظر مجلس است.

فیروزآبادی (خطاب به رئیس) - تجزیه کنید. يك فقره نسبت بحقوق و يك فقره نسبت به اینکه مجبور باشند تحصیلاتی را که میکنند هم ساله تصدیقنامه شان را برای وزارت معارف بفرستند. آن چهل تومان را هم پنجاه تومان کنید.

رئیس - چهل تومان پنجاه تومان شود؟

فیروزآبادی - بلی.

رئیس - قسمت اول با تبدیل چهل تومان به پنجاه تومان قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که نسبت به اشخاصی که فرستاده می شود خارج ایران جهت مهندسی خط آهن حقوق و شهریه آنها در هر ماه زیاده از پنجاه تومان نباشد.

رئیس - رأی میگیریم به قسمت اول آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(چند نفری برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. قسمت دوم قرائت میشود (بمضمون ذیل خوانده شد)

و نائیباً در هر سال امتحان خودشان را که داده اند و تصدیق گرفته اند جهت وزارت معارف بفرستند.

رئیس - رأی میگیریم به قابل توجه بودن قسمت دوم آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای عمادی (بشرح ذیل قرائت شد)

بنده بصره ذیل را به ماده الحاقیه پیشنهاد میکنم: این ده نفر محصلین که باید برای تحصیل علم راه آهن به اروپا بفرستند پنج نفر علم راه آهن، پنج نفر علم آهن ذوب کفی تحصیل کنند.

رئیس - آقای عمادی

عمادی - مقصود بنده از این پیشنهاد علی است که از برای فرستادن ده نفر محصل ذکر شد که یکی از آنها این است که ما محتاج به متخصص خارجی نشویم و اگر يك وقتی هم بخواهیم با این متخصصین معامله بکنیم مؤسسه معطل و خراب نماند. این علل را تماماً نسبت به ذوب آهن هم میشود قائل شد چرا؟ برای اینکه راه آهن بدون آهن داخلی همان اشکالات عیناً متوجه است چون مشترك الورد است. حالا که بنا شده است محصلینی فرستاده شود و بنده هم کاملاً با این ماده الحاقیه موافقم خوبست هر دو مطلب را ما مطمح نظر قرار بدهیم. هم نسبت بامر متخصص راه آهن و هم نسبت به متخصص ذوب آهن.

رئیس - آقای بیات

مرآضی قلبیخان (بیات) - يك پیشنهادی آقای تقی زاده فرمودند گمان میکنم خیلی در اطرافش مذاکره میشود و جزئیاتش را خیلی دخالت میکنند. اینجا بعقیده بنده همانطور که پیشنهاد کردند برای این بود که این اشخاصی برای راه آهن فعلاً لازمند ولی متخصص ذوب آهن شاید حالا لازم نباشد و بعلاوه اگر فروع فنون راه آهن را در نظر بگیرند شاید خود دولت یکی دو نفر را برای اینکار معین نماید. بنا بر این بعقیده بنده لزومی ندارد

عمادی - بنده آن پنج نفر را دو نفر پیشنهاد میکنم مخبر - عبارت را مرحمت فرمائید اصلاح شود و نفرش را بنده عرضی ندارم.

رئیس - عبارت این پیشنهاد را اصلاح میکنند بعد

رأی میگیریم پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (بشرح ذیل قرائت شد)

بصره ذیل را پیشنهاد میکنم:

بصره - محصلین اعزامی پس از مراجعت از اروپا مجبورند تا مدت پنج سال با حقوقی که دولت معین میکند برای اداره راه آهن کار کنند.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - آقای شیروانی امروز بعد از فرمایشات آقای مدرس يك بیاناتی فرمودند بنده کاملاً فرمایشات ایشان را متوجه هستم. اینجا يك مجلسی است علی و حقیقه باید حقایق را از روی عقیده گفت و هیچ ملاحظه نکرد همه میدانیم مخارج این محصلین را از پول راه آهن میدهیم. وقتی که آقایان برگشتند هر چه بگوئیم آقا بیا کار بکن شاید نیاید. هنوز حس کار کفی اقتدر ها در جامعه پیدا نشده است که همه دست به دست هم بدهیم و مملکت را آباد کنیم. يك کسی از ما که دارای يك خرده تخصص و يك خرده تقدم هست. مجرد اینکه این تخصص و تقدم برایش پیدا شد (بنده خودم را عرض میکنم) يك مقام فرغت و بزرگواری در کله اش پیدا میشود که از مقام اعلی اعلی پائین نمیگذارد. حالا آمدیم اینجا این اشخاصی را که ما از پول راه آهن روانه میکنیم وقتی که وارد شدند میگویند شما به مستر پلند ماهی هزار دلار میدهید ما هم میخواهیم ماهی هزار دلار بگیریم، هر چه بگوئیم تو از پول ما رفیق در آنجا فابده ندارد. امیدوارم بر خلاف نظر من این اشخاص که میروند متخصص مراجعت کنند قطعاً با این وضع با از مقام عالی پائین تر نمیگذارند. الان که میخواهند بروند بقدری واسطه میآورند که الی مالانهایه له ولی رفیق که رفتند و مراجعت کردند دست ما به دامانشان نرسد. همانطوریکه الان ملاحظه میکنید برای عدلیه که خواستند بجزریان بیدازند بهر کس التماس کردند حاضر نشد چرا؟ برای اینکه آنها از پول

خودشان رفته اند. حالا این اشخاصی را که میفرستند بعقیده من وقتی مراجعت کردند باید در تحت نظر دولت باشند یعنی يك قوه جاره از دولت نسبت به آنها باشد که دولت بتواند از تحصیل آنها که برایشان زحمت کشیده و پول داده استفاده کند و نفع ببرد. و الا وقتی که برگشتند اگر آزاد باشند این زحمت بیفایده و هدر شده است و باز ما محتاج به متخصص خواهیم شد پس باید موقع مراجعت يك قوه قاهره دولت نسبت به اینها داشته باشد که بتواند آنها را مجبور کند کار کنند یا همانطور که آقای آقا میرزا علی پیشنهاد کردند آقایان مجبور باشند لافل این پولی را که دولت داده است وقت مراجعت تا پنج سال از حقوقی که دولت میدهد نصف آنرا بطور استملاک پس بدهند. حالا هرطوری که آقای مخری و آقای وزیر قبول میکنند قبول فرمایند. در این بین هم بنده میخواستم عرض کنم آقای وزیر فوائد عامه که بیست سال است دهو کرات هستند نباید بکمر تبه بکلی منکر بی بضاعتها بشوند. تمام مملکت برای طبقه اول است؟! بی بضاعت نباید استفاده کند. تمام مال شماها!؟

وزیر فوائد عامه - باینکه آقای آقا سید یعقوب بی لطفی فرمودند و چیزی را که بنده نگفتم بنده نسبت دادند حرفی ندارم. من نسبت به بی بضاعتها خیلی هم ارادت دارم. فقط گفتم از متمولین جلوگیری نشود و از آنها هم استفاده شود...

بعضی از نمایندگان - از پول خودشان بروند.

وزیر فوائد عامه - با پول خودش با دولت. ما باید از لیاقت آنها استفاده کنیم بخود اشخاص کار نداریم. بنده با فرمایشات آقا موافقت میکنم لکن جای آن نوبی این قانون نیست. يك نظامنامه در وزارت فوائد عامه تصویب شده است و شاگرد هائی که فرستاده میشود از خودشان و اولیای آنها الزام گرفته میشود که اگر بروند آنجا از کوشی کنند و تحصیل نکنند و تصدیق صحیح

از مدرسه بگیرند اولیای آنها ملزمند خرجی را که دولت برای آنها تا آن مدت کرده بدهند. يك شرط دیگر هم کرده ایم و آن این است که اشخاصی که میروند تحصیل میکنند بعضی سه سال تحصیل مینمایند بعضی پنج سال بعضی بیشتر. این برای این است که ما از اطلاعات اشخاصی که بیشتر تحصیل میکنند میخواهیم بیشتر استفاده کنیم و آنها تیکه سه سال تحصیل میکنند برای این است که دولت به کار آنها زود تر احتیاج دارد. ما در نظامنامه ذکر کرده ایم اشخاصی که با پول دولت میروند تحصیل میکنند وقتی که مراجعت کردند وزارتخانه تشخیص لیاقت و زحمت آنها را میدهد و آنرا تطبیق میکند با یکی از مراحل استخدای 'رتبه سوم' رتبه چهارم' یا هر رتبه دیگر را که تشخیص میدهد در باره آنها همان حقوق آن رتبه را قائل میشوند و ملزم هستند که حقوق همان رتبه را بگیرند و مطابق اصل بالا میروند و يك مدتی باید خدمت کنند و بعد از آن آزاد هستند.

این شاگرد هائی که تا بحال فرستاده ایم چون دوره تحصیلشان سه سال معین شده است از اولیای آنها الزام گرفته ایم که بعد از مراجعت با شروع از حقوق چهل و دو تومان سه سال خدمت کنند و مطابق اصل هم در مدت سه سال هر چه بالا میروند بروند بعد از آن آزاد باشند. پس این ملاحظه در نظامنامه کاملاً شده و جایش کجاست میگویم در این قانون نباشد. این نظر در آن نظامنامه محفوظ است و با این تا کیدانی که شده محفوظ خواهد بود.

رئیس - آقایان باینکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(معدودی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای نگهبان.

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم در پیشنهاد آقای تقی زاده بموجب ذیل علاوه شود.

که این ده نفر محصل بطور مسابقه بموجب ذیل فرستاده شوند از طهران دو نفر، اصفهان دو نفر، شیراز دو نفر، بوشهر دو نفر، خوزستان دو نفر.

رئیس - آقای نگهبان

نگهبان - مقصود بنده از این پیشنهاد این بود که در خوزستان خیلی شاگردانی هستند که در مؤسسات نفتی مشغول کار هستند و از علم مهندسی و میکانیکی بی اطلاع نیستند و همینطور در بنادر خلیج در کشتی ها. از این جهت بنده این پیشنهاد را عرض کردم که اگر آقایان موافقت فرمایند از آنجا ها هم فرستاده شود.

مخبر - این پیشنهاد اساساً صحیح است بنده خودم هم عقیده دارم که نباید محصلین ولایات محروم باشند گویا پیشنهادی شده است که بعد از کلمه متوسطه نوشته شود: 'اعم از مرکز و ولایات' آن پیشنهاد نظریه ایشان را تأمین میکند.

رئیس - رأی گرفته میشود به قابل توجه بودن پیشنهاد آقای نگهبان آقایان باینکه قابل توجه می دانند قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای محمود رضا قرائت میشود.

(بنحو ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میشود بعد از جمله (فارغ التحصیل مدارس متوسطه) اضافه شود: اعم از مرکز و ولایات.

رئیس - آقای محمود رضا

محمود رضا - بنده فقط مقصودم این بود که ایالات و ولایات هم محروم نمانند.

مخبر - بنده قبول میکنم.

رئیس - این ماده چون باره اصلاحات دارد مینماید برای بعد از تنفس. پیشنهادی هم راجع به ماده دوم

از طرف آقای شریعت زاده در روز شده است قرائت نشده است، قرائت میشود اگر قابل توجه شد آنهم به کمیسیون مراجعه میشود و الا به ماده دوم رأی میگیریم.

(بشرح ذیل قرائت شد)

تبصره ذیل را اضافه میکنم.

تبصره - در موقع خریداری تراورس مطلقاً در معاملات که برای خرید لوازم ساختمان راه آهن در داخله مملکت بعمل خواهد آمد مفاد ماده فوق لازم الاجراء است مشروط بر اینکه مبلغ هر معامله کمتر از شش هزار تومان نباشد.

بکنفر از نمایندگان - آقای شریعت زاده تشریف ندارند.

رئیس - بماده دوم رأی میگیریم. قرائت میشود.

(بشرح آتی قرائت شد)

پیشنهاداتی که در نتیجه اعلان مناقصه راجع بخريد ادوات راه آهن از خارجه در ظرف شباه واصل میشود سر بسته بمهر کارخانه تحت نظر رئیس راه آهن ضبط و پس از انقضای ۶ ماه با حضور رئیس کل مالیه و رئیس راه آهن در هیئت وزراء باز و تشخیص شده و بوسیله وزارت فوائد عامه بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

مخبر - چند فقره اصلاح است که قبول شد و در ماده قید نشده است یکی مهر کارخانه باید تبدیل شود بمهر پیشنهاد دهنده و یکی هم در قسمت اول تحت نظر رئیس راه آهن تبدیل شود به وزیر فوائد عامه در اداره راه آهن و پیشنهاد آقای احتشام زاده هم آخر ماده ضمیمه شود که نظامنامه برای اشیاء داخله هیئت وزراء تهیه نمایند.

وزیر فوائد عامه - آن شش ماهی که نوشته شده است از برای رسیدن پیشنهادات و قرائت شدن درست معلوم نیست از کی است. ممکن است تصور شود اول آن از تصویب مجلس است. ممکن است آرزویکه متخصص

ما پیشنهادها را حاضر میکنند تصور شود باید معلوم باشد که از روزی خواهد بود که در زمان واحد در تمام مراکز اروپا، آمریکا و غیره جاهائی که هست اعلان میشود که شش ماه مجال باشد برای کلیه پیشنهاد دهندگان و این از وقتی است که مطلع شده باشند.

مخبر - در قانونی که برای اجازه ساختمان راه آهن گذشت عین نظریه آقای وزیر آنجا هست و پیشنهاد شده بود یعنی از تاریخ اعلان در ظرف ششماه باید پیشنهادات برسد و قرائت شود.

رئیس - ماده دوم با اصلاحات قرائت میشود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده دوم - پیشنهاداتی که در نتیجه اعلان مناقصه راجع به خرید ادوات راه آهن از خارجه در ظرف ششماه واصل میشود سر بسته بمهر پیشنهادکننده تحت نظر وزیر فواید عامه در اداره راه آهن ضبط و پس از انقضای ششماه با حضور رئیس کل مالیه و متخصص کل راه آهن در هیئت وزراء باز و تشخیص شده وبوسیله وزارت فواید عامه بموقع اجراء گذارده خواهد شد.

مخبر - پیشنهاد آقای احتشام زاده تبصره است؟

رئیس - بلی.

مخبر - به اصل ماده رأی گرفته میشود بعد به تبصره یا تبصره را هم قرائت میفرمایند

رئیس - قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

و ترتیب وصول و قرائت و تشخیص پیشنهادات مناقصه مربوط به تهیه ادوات و لوازم ساختمان راه آهن از داخله مملکت مطابق نظامنامه خواهد بود که بتصویب هیئت وزراء برسد.

مخبر - این لازم نیست که تبصره بشود به ماده الحاق شود بهتر است.

رئیس - الحاق میشود رأی گرفته میشود به ماده

دوم با آن عبارتی که قرائت شد آقابانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. باز يك اصلاحی راجع به پیشنهاد آقای تقی زاده رسیده است قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل به ماده الحاقیه اضافه شود. شاگردان اعزامی مکلفند همه ساله نمرات مراتب تحصیلات خود را برای اطلاع وزارت فواید عامه به تصدیق مدرسه ارسال دارند. بامداد

رئیس - آقای بامداد

میرزا محمد علیخان (بامداد) - بنده به آن قسمت دوم پیشنهاد آقای فیروز آبادی خیلی اهمیت میدادم این بود که از ایشان استدعا کردم که تجزیه کنند. و ایشان نوشته بودند تصدیقات همه ساله. بعضی از آقایان فرمودند که تصدیق را فقط به فارغ التحصیلها میدهند و اگر نمرات بشود بهتر است. این است که همان قسمت را بنده تغییر دادم و تقدیم کردم و خیلی اهمیت میدهم به این مسئله که اگر این نظارت از اول میشد و این دقت از اول اعمال میگردد ما از این اروپا برگشته ها بیشتر استفاده میکردیم. این پول پول عمومی است و باید با کمال دقت در محاش صرف شود. حالا اگر سالیانه این تصدیقات آمد و مطابق مطلوب و مقصود بود بسیار خوب تحصیلاتش را تعقیب میکند تا فارغ التحصیل بشود و اگر دزدند بدرد نمیخورد این پول را قطع کنند و ندهند و دیگری که لابق است برود تحصیل کند و تصدیق برای وزارت فواید عامه بفرستد.

ممکن است این تصدیق تصدیق نماینده ایران باشد در هر حال بنده مقصودم این است که این پول بیهوده صرف نشود.

مخبر - عرض میکنم که بنده استدعا میکنم وقت آقایان

را که باید صرف خیلی کارهای مهم بشود صرف نوشتن نظامنامه نکنیم و بالاخره طرز مجازات و چوب و کف دستی را نوی قانون ننویسیم. آقای وزیر فواید عامه فرمودند که سه ماه به سه ماه نمره آنها را خواسته ایم و در نظامنامه هم این مسائل قید شده. شأن قانون نیست که ما این چیزها را در قانون قید کنیم.

رئیس - آقابانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند.

(چند نفری برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد. آقایان موافقت چند دقیقه تنفس داده شود؟

بعضی از نمایندگان - صحیح است.

(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و بفاصله سه ربع ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - ماده الحاقیه پیشنهادی آقای تقی زاده بعد از اصلاحاتی که پیشنهاد شد و آقای مخبر قبول کردند بعبارتی در آمده است که قرائت میشود.

(بشرح آتی قرائت شد)

ماده سوم - از محل اعتبار مذکور در ماده اول مخارج کافی برای فرستادن هشت نفر محصل فارغ التحصیل از مدارس متوسطه (قسمت علمی) اعم از مرکز و ولایات در هر سال بخارجه برای فرا گرفتن فنون لازمه راه آهن و دو نفر برای فنون استخراج و ذوب آهن از نارنج تصویب این قانون نامدت شش سال تخصیص داده خواهد شد که جهت تکمیل و تحصیل علمی و عملی فنون مزبور تا مدارج عالییه و نگاهداری در محل تحصیلات خودشان برای مدت کافی صرف شود. انتخاب محصلین فوق بترتیب مسابقه بعمل آمده و پس از اجرای مسابقه اشخاص بی بضاعت حق تقدم خواهد داشت

رئیس - گمان میکنم این شش سال را خواسته بودند

هشت سال کنند. شش سال است؟

مخبر - بلی شش سال است

رئیس - رأی گرفته میشود بماده سوم بقراری که قرائت شد آقایان موافقت قیام فرمایند (اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده الحاقیه پیشنهادی آقای دادگر

(اینطور قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم ماده الحاقیه ذیل افزوده شود نظامنامه که برای اجرای این قانون تدوین میشود با مشارکت کمیسیون بودجه خواهد بود رئیس - بفرمائید

دادگر - این فکر را در دماغ بنده توضیح آقای وزیر فواید عامه تولید کرد چون در قبال اعتراض معترض باینکه باید از شاگردها همه ساله تصدیق خواست و دانست که واقعاً آنها مشغول تحصیلند یا نه ایشان فرمودند که در وزارت فواید عامه نظامنامه موجود است و در آن نظامنامه مقید است که اگر در یکسال خوب تحصیل نکردند از اولیاء آنها زبانی که عاید دولت شده است بگیرند. این کلمه بنده را متذکر کرد که دو عیب در اینجا موجود است اولاً اشخاصی که از کلاس شش بیرون آمده اند آدم بالقی هستند آنوقت يك بالقی برود يك گناهی بکند و جرمش را کس دیگر بدهد این بنظر بنده عقلانی نیست. ثانیاً آن مصلحتی را که در پیشنهاد خودمان در نظر داشتیم که گفتیم بی بضاعتها مقدم باشند با این قید مخلوط میشود برای اینکه باید پدر و مادر این شخص لا اقل صلاحیت و تمکن داشته باشند که اگر این شخص نتوانست تحصیلات خودش را بپایان برساند ضرر دولت را بدهد. این فرع این است که متمکن باشند در اینصورت آن مصلحت فوت میشود. این گفته ایشان بنده را رهائی کرد که پیشنهاد کنم نظامنامه این کار با مشارکت کمیسیون بودجه باشد تا این احتمالات

که در نظامنامه ها داده میشود پیدا نشود .
 وزیر فوائد عامه - راجع بآن شاگردانی که وزارت
 فوائد عامه فرستاده است اولیای آنها همه این شرط را
 قبول کرده اند و این شرطی هم که شده است فقط سه ماه محل
 اعتبار است چون اگر يك شاگردی رفت آنجا در سه ماه اول
 معلوم میشود که میتواند ادامه بدهد و مشغول تحصیل است یا نه
 بعدش دیگر اشکالی پیدا نمیشود و این سه ماهه هم سه
 چهل تومان صد و بیست تومان میشود منتها يك شرط
 دیگر هم ما از آنها گرفته ایم و هیچکس هم اجرا نکرده
 ولی بنده این احتیاط را لازم میدانم برای اینکه لایشر
 هجوم نیآورند که این بچه های ما را بفرستید آنجا
 يك حدودی داشته باشد . حالا اگر مجلس قبول ندارد
 خود صاحبان اطفال و اولیای آنها موافقت کرده اند و
 این شرط را امضا کرده اند . حالا اگر موافقت کردید
 ممکن است اگر از شان تحصیل پیشرفت نکرد خرج سفر شان
 را هم دستی بدهیم برگردند

رئیس - عقیده آقای مخبر چیست ؟

مخبر - البته این يك پیشنهاد خیلی خوبی است ولی
 آقای دادگر مسبقند که کار کمیسیون بودجه هم خیلی
 زیاد است و نمیتواند برسد باینکه نظامنامه تدوین کند
 ولی تذکری بود که يك چنین ماده که شاید خوب نباشد
 در نظامنامه تدوین نشود و دولت هم البته تا درجه موافقت
 میکند ولی این را بنده بواسطه کثرت کار کمیسیون
 نمیتوانم قبول کنم .

رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه این ماده الحاقیه را
 قابل توجه میدانند قیام بفرمایند
 (اغلب قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه شد . آقای شریعت زاده
 شریعت زاده - بنده آن تبصره را که تقدیم کرده
 بودم و بواسطه عدم حضور بنده مطرح نشد بعنوان
 ماده الحاقیه پیشنهاد میکنم

تدقیق واقع شود و انتظار دارم که آقایان توجه
 مخصوص بفرمایند و به اهمیت این موضوع دقت بفرمایند
 و این را نمیشود به لایقیدی تلقی کرد و تقاضا میکنم يك
 مرتبه دیگر قرائت شود

رئیس - دادم بنظر مخبر برسد چون بنظر میآید
 باماده دوم مخالف باشد

مخبر - راجع باین قسمت يك پیشنهادی آقای
 احتشام زاده کرده اند که آنرا در جلسه گذشته بنده قبول
 کردم . در آن جلسه رأی داده شد که برای این کار در
 هیئت وزراء يك نظامنامه همانطور که در نظر دارند
 تهیه بشود و برطبق آن نظامنامه معاملات صورت بگیرد
 و همانطوریکه در روز هم بنده تذکر دادم این را ما این جا
 يك رأی بدهیم و بعد دولت را دچار اشکال کنیم گمان
 میکنم هم غیر عملی است و هم باماده که تصویب شده است
 تناقض دارد

کازرونی - مانع الجمع نیست .

وزیر داخله - از کجا فهمیدید ؟

بیات - يك مرتبه دیگر قرائت شود

رئیس - اول آن عبارتی که آقای احتشام زاده پیشنهاد
 کردند و رأی دادید قرائت میشود بعد این پیشنهاد آقای
 شریعت زاده .

(بمضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای احتشام زاده : ترتیب وصول و قرائت
 و تشخیص پیشنهادات مناقصه مربوط به تهیه ادوات و
 لوازم ساختمان راه آهن از داخله مملکت مطابق نظامنامه
 خواهد بود که به تصویب هیئت وزراء میرسد .

پیشنهاد آقای شریعت زاده : در مورد خریداری تراورس
 مطلقاً و در معاملات که برای خرید لوازم ساختن راه
 آهن در داخله مملکت بعمل خواهد آمد مفاد ماده
 فوق لازم الاجراء است مشروط بر اینکه مبلغ هر معامله
 کمتر از شش هزار تومان نباشد

وزیر فوائد عامه - هر ملاحظه که نسبت بصحت
 جریان کار میشود این تولید يك ملاحظاتی میکند که
 شاید ضرورت ندارد . اینکه گفته شد نتیجه مناقصه که
 نسبت بمعاملات خارجه خواهد بود و پیشنهاداتی که
 از خارجه میفرستند باید در هیئت وزراء یا يك نظارت
 فوق العاده باز و کشف بشود این از برای این است که
 آن اشخاصی که پیشنهاد داده اند عجلالتاً اینجا حاضر
 نیستند و باید خیلی دقت شود که حقیقه آن پیشنهادی
 که راجع است قبول شود و این اهمیت راجع است باینکه ممکن
 است يك پیشنهاد دهنده تمام اسبابی که برای راه آهن لازم است
 قبول کند یعنی چند میلیون و این خیلی تفاوت میکند
 ولو اینکه تومانی یکشاهی یا صد دینار ارزاتر تمام بشود
 و تشخیص این امر خیلی مشکل است و يك نظارت
 خیلی دقیقی میخواهد این است که گفتیم باید اسناد
 آنها یعنی پیشنهاداتشان محفوظ بماند و يك دفعه باز شود
 که بتدریج نباشد که از پیشنهادات هم دیگر مستحضر شوند
 و با حضور هیئت وزراء هم باشد ولی این پیشنهاداتی که
 در داخله میشود اولاً پیشنهاد دهنده ها خودشان دنبال
 پیشنهادشان حاضرند و اکثریت و اقلیت با اطلاع آنها
 معلوم میشود کسی نمیتواند بانها مشتبه کند و مبالغ
 در هزار تومانی و شش هزار تومانی و پانزده هزار تومانی
 هر روز در وزارت مالیه و فوائد عامه راجع بقسمتهای
 جنگل ، معادن نمک ، معادن دیگر هر روز داده میشود
 و بنده تصور میکنم این احتیاط اولاً لازم نیست و ثانیاً
 تصور میکنم که هیئت وزراء هم اینقدر وقت داشته باشند
 که من بعد تمام پیشنهادات را بخوانند و این تراورس را
 که ما برای این راه لازم داریم راست است زیاد است ولی از
 بندر جز است تا جنوب اینها را تکه تکه البته اشخاص یاد
 مازندران یا در استرآباد یا در لرستان که جنگل دارد
 اینها تکه تکه میآیند پیشنهاد میدهند و معامله پنجاه
 هزار تومانی و صد هزار تومانی هیچکدام نخواهند کرد
 هر يك در حدود قوه که دارند و نزدیک بآن جنگل

باشند. می‌آیند پیشنهاد می‌دهند و آن چوبها را با قرارداد می‌بخشند و می‌گذارند آنچه با مزایده یا با مناقصه و بنده گمان نمیکنم چنین وقتی لازم باشد و اگر بنا باشد هیئت وزراء این تشخیص را بدهند بمقیده بنده بدتر می شود.

رئیس -- مسئله تناقض قبلاً باید محرز شود به بینیم میشود رأی داد یا نه. آقای شریعت زاده

شریعت زاده -- بنظر بنده هیچ تنافی و تناقضی بین این پیشنهاد و ماده که راجع بنظامنامه هیئت وزراء تصویب شد وجود ندارد چون در نظامنامه که در هیئت وزراء تصویب می شود لابد مقرراتی خواهد بود که البته آن مقررات مستلزم این نیست که ما تصدیق کنیم عملن است هیئت وزراء يك امر مخالف قانونی را در نظامنامه ذکر کنند. خود این ماده بطور صراحت يك تدقیقی را ندارد. خود این ماده بطور صراحت يك تدقیقی را لازم میدانند و نظامنامه هم رعایت اینرا خواهد کرد پس هیچ تناقضی وجود ندارد و این قسمت را هم که آقای وزیر فواید عامه فرمودند این نظارت لازم نیست بنظر بنده این نظارت در مورد راه آهن کمال ضرورت را دارد چون معامله مربوطه برآه آهن بقدری اهمیت دارد و مبالغی که بایدبرایش صرف شود بقدری زیاد است که هر قدر ماسعی کنیم وجوه بایک دقت مخصوصی سعی صرف شود و آن منظور حقیقی ما کمک بعمل آید خیلی بهتر است و این پیشنهاد بنده هم منشأ هیچ مشکلی از برای دولت نیست فرضاً میفرمائید در مازندران برای تراورس اعلان نمیکند از مازندران پیشنهاد را در ظرف هشت ساعت میآورند اینجا با این تدقیقات باز میکنند آن پیشنهادی که مرجع است اختیار میکنند و خریداری میکنند هیچ اشکالی ندارد.

رئیس -- رأی گرفته میشود بقابل توجه بودن این ماده الحاقیه آقایانیکه این ماده الحاقیه را قابل توجه میدانند قیام بفرمایند

(عده قلبی قیام نمودند)

رئیس -- قابل توجه نشد. ماده اول هنوز خبرش رسیده است. خبر کمیسیون بودجه راجع بشنیدر کروزو جزو دستور است لکن آقای یاسائی پیشنهادی کرده اند قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم راپرت کمیسیون بودجه راجع باعتبار اضافی وزارت داخله در ۱۳۰۵ قبل از لایحه شنیدر کروزو جزو دستور شود

رئیس -- بفرمائید

یاسائی -- آقایان اصرار دارند زودتر بودجه ۱۳۰۶ بیاید بمجلس و وقتی کمیسیون بودجه میتواند وارد جزئیات بودجه ۱۳۰۶ بشود که تکلیف لوائح اضافی ۱۳۰۵ وزارتخانهها معلوم شود. لایحه اضافی معارف و صحیه بتصویب مجلس رسیده است و راپرت اضافی وزارت داخله و فواید عامه و پست و تلگراف هم از کمیسیون صادر شده است و فقط مال وزارت امور خارجه مانده است که شاید در یکی دو جلسه دیگر تمام بشود و عموم لوائح اضافی بتصویب مجلس برسد و آنوقت لوائح مربوطه به بودجه ۱۳۰۶ تقدیم شود و مسئله شنیدر کروزو هم تصور میکنم يك قدری مطالعات بیشتری لازم دارد و خواهش میکنم آقای وزیر مالیه هم موافقت بفرمایند و لایحه اضافی وزارت داخله مقدم باشد

وزیر مالیه -- بنده موافقم با اینکه لایحه بودجه همیشه زودتر بمجلس بیاید و زودتر تکلیفش معلوم شود و امروز هم وقت گذشته است و اگر لایحه اضافی داخله مطرح شود هیچ مخالفتی ندارم فقط يك تذکری میخواستم باقیان عرض کنم که لوائح همه باید تکلیفش در مجلس معلوم شود باین جهت است که بنده هم مساعدت آقایان را می خواهم جلب کنم که لایحه کروزو بعد از این لایحه مجدداً جزو دستور بیساید و تکلیفش معلوم

شود و الا اگر بخواهیم روی این اصل بتسلسل بپردازیم که لوائح اضافی و بعد لوائح بودجه مطرح شود این قسمت خیلی عقب می افتد و آنوقت دچار يك زحمت و اشکالاتی میشویم زیرا که يك موعد هائی در این قرار دادهاست و تأخیر میشود ولی فعلاً بنده موافقت می کنم لایحه اضافی وزارت داخله مطرح شود و در جلسه بعد تقاضا می کنم لایحه کروزو مطرح شود

رئیس -- آقای فیروز آبادی در این باب اظهاری دارید؟
فیروز آبادی -- بنده مخالفم که امروز جزو دستور شود چون اطلاعاتمان ناقص است

رئیس -- جزو دستور بوده است از سابق. ددروز قبل اطلاع داده شد که جزو دستور خواهد بود. معذک چون مخالفت کردند باید رأی گرفته شود آقایانیکه پیشنهاد آقای یاسائی را تصویب میکنند قیام بفرمایند (اغلب برخاستند)

رئیس -- تصویب شد. پیشنهاد آقای فرهنگدقرائت میشود فرهنگد -- فعلاً که مورد ندارد

(ماده واحده اضافه بودجه وزارت داخله بشرح آتی قرائت شد)

ماده واحده -- وزارت مالیه مجاز است بودجه اضافی ۱۳۰۵ وزارت داخله را که مبلغ آن پنجاه و هفت هزار و چهارصد و بکتومان و سه قران میباشد بر طبق صورت ضمیمه پرداخت نماید

تبصره -- مؤسساتیکه در لوائح اضافی وزارتخانهها پیش بینی شده و هنوز تأسیس نشده است بودجه آنها از محل اعتبار ۱۳۰۶ و از تاریخ تأسیس آن برداشته خواهد شد.

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده حالا مخالفت نمیکنم نامراجعه کنم چون فراموشم شده است.

رئیس -- آقای دادگر مخالفتی دارید؟

دادگر -- بلی.

رئیس -- بفرمائید.

دادگر -- مخالفت بنده در این بودجه مبتنی بدو دلیل است اعتراف میکنم که وزارت داخله مخصوصاً از نقطه نظر نظامیه خود بنده مطالعاتی دارم و میدانم نظامیه محتاج بتوسعه است و بایستی هم در غالب نقاط توسعه پیدا کند ولی اصولاً راجع باین مسئله بنده از دو نقطه نظر مخالفم يك دلیلم خیلی قوی است یکی دیگر قوی است یعنی بنظر خودم این طور تشخیص داده ام. دلیل خیلی قویم این است که يك نفری بایک مدیر خانه يك رب البیتی در خانه خودش وقتی می تواند اظهار نظر کند و کم وزیاد کند بودجه داخلی خودش را که مجموع عوائد و مصارفش آگاه باشد تا تشخیص بدهد کجارا باید بکاهد و از کجا بزند بنده که بکنفر نماینده هستم میدانم که در این مملکت مصارف و عوائد ما چقدر است، کدامش لازم است، کدامش الزم است کدامش مهم است، کدامش اهم، تا اینکه بگویم اینجارا باید افزود، اینجارا بایدکاست. بعلاوه بنده آن جودت را هم در مقابل بودجه ندارم و عقیده بنده مدتی روی این است که بودجه ما روی عادت و يك توالی و تواتری دارد دوام می یابد پیش ما و دولت ما و افراد ما هنوز این فکر نشده است که این بودجه را از ریشه نگاه کنیم. واقعاً مملکت بسیاری از مطالب را معطل دارد بسیاری از مطالب عام المنفعه بی تکلیف است. چرا باید يك شعب اهم را برای مهم یا مهم را برای عادی فوت کنیم؟ برای بنده علت این اختلاف نظر جهلم است یعنی بنده اگر یکی از آن صدو بیست نفر اهل البیتی هستم که باید در خصوص بیت اظهار عقیده کنم میدانم که آیا اینقدر در زندگانی ما مقتضیات هست که ما يك اضافه باین شعبه اش یا باین شعبه اش بکنیم یا نه اینها بر بنده مجهول است. بنده مثالی عرض میکنم فرض بفرمائید بنده را میباشتم دعوت کند در اطباق سالونم که دوتا میز کم دارد و

بگوید شما با عواید دو بست سیصد تومان پانصد تومان که دارید مقتضی است يك دست میز توي این سالون بگذارید. بنده از مطبخ خودم مطلع نیستم شاید معیشت من آمدن است و نباید قسمت لوکس و نجهل را توسعه بدم. این برای بنده هنوز مجهول است بنده وقتی به بین ضروریات من بجه و در حد خودش محفوظ است میتوانم در اضافات و نجهلات و مطالبی که در درجه دوم واقع است اظهار نظر کنم. بنده که بکنفر هستم واقعا نمیدانم شاید حالا آقایان اعضاء کمیسیون بودجه مطلع هستند و میدانند که کارها همه بر وفق دلخواه است و این اضافات که ما داریم مخارج مهم ما تأمین شده است و باید در اینجا صرف بشود ولی بر بنده مجهول است و بنظر بنده این بلره منطقی است و بکنفر شخصی که در وضعیت زندگان خودش مطالعات دقیق تکرده است و تمام شعب و شاخه های زندگان خودش را جزء بجزء رسیدگی نکرده است آن شخص مجاز نیست که در يك شعبه اضافه کند یا تقیصه چون تقیصه اش هم همین طور است. برهان بنده برای تقص هم هست. این دلیل بنظر بنده خیلی قوی است یعنی اقوی است دلیل دوم بنده این است که مثلاً مشروطیت با اطمینان بنام جربانها باید وثیقه داشته باشد و خیلی از کارها باید بماند بعنوان وثیقه و ضمانت دوره بعد این فکر همیشه در دماغ بعضی از آقایان و کلا موجود بوده است و بنظر بنده لایحه اضافه بودجه همیشه وثیقه بود برای اینکه بودجه بیاید و در دسترس و کلا گذاشته شود و کمیسیون بودجه اقتضا دارد که بودجه داشته باشد باید اینها را نگاهداشت و يك امتحان هم هست که عرض میکنم که این هم بنظر بنده کمال غرابت را دارد که فرعی بیاید و اصل آن هنوز معطل باشد. بسیار خوب انجارا که ما يك دوازدهم يك دوازدهم تصدیق میکنیم. تصدیق يك دوازدهم کاشفیت از این دارد که ماهنوز به بودجه عموم نگاه نکرده ایم اضافاتش هم که اینطور میآید و ما میگذرانیم

گذشته وزارتخانه ها يك احتیاجات کلی داشتند ولی وزارت مالیه آن اعتباری را که بتواند رفع احتیاج کلیه وزارتخانهها را بکند نداشت يك مبلغی وزارت مالیه همین کرد و به هیئت دولت پیشنهاد کرد که این مبلغ را من برای سال ۱۳۰۵ میتوانم بدم خود آقای دادگر هم در آن موقع وزیر بودند بعد معوق ماند قضیه تا شش ماه از سال گذشت ششاه که گذشت گفتند حالا ما میتوانیم که این بودجه وقتی گذشت نصفش را بمخارج جاری بدهیم و نصف دیگرش را هم بکن است برای مخارج ثابت يك دفعه تهیه نمائیم از جمله وزارت داخله بود و همینطور سایر وزارتخانهها ولی مبلغ همانطور که عرض کردم باندازه احتیاج وزارت داخله نبود. وزارت داخله نگاه کرد دید در بین تمام مخارجی که دارد کدام يك بیشتر طرف احتیاج است شاید همین لایحه که امروز بنده ازش مدافعه میکنم و آقا درش مخالفت میکنند خودشان تهیه کرده باشند بنده درست نمیدانم ولی شاید اصلاً این لایحه را خودشان تهیه کرده باشند من اطلاعی ندارم ولی فرق نمیکند زیرا وقتی بنده باقلام این لایحه نگاه می کنم می بینم يك چیزهای لوکس و نجهلی نیست که فرمودند. اینها يك چیزهای احتیاطی است. تا زمانی که شما میخواهید در ما کو نایب الحکومه داشته باشید این بدون حقوق نمیشود. یا باید بزیند و بگوئید که در کلیه نقاط نایب الحکومه نمی خواهیم. حقوقش را هم آن وقت ما اینجا میآوریم ولی وقتیکه گفتید ما کو نایب الحکومه میخواهد باید با حقوق باشد تا آن شکایاتی که هست از نایب الحکومه های بدون حقوق (و بنده هم دستور داده ام که همه را بردارند و الان شکایات بلند شده است که در يك محل که صلاحیه نیست. نایب الحکومه هم که نیست پس حافظ جان و مال مردم کیست) این شکایات از بین برود باز بنده می بینم در اینجا نوشته شده است نویسنده فلان نقطه. البته یا يك محلی حاکم و نویسنده میخواهد

با نمیکند اگر میخواهد ناچار باید در بودجه نوشته شود و این مبلغی که در اینجا نوشته شده است بنده خودم تصدیق میکنم که این عشری از اعشار احتیاجاتی است که هست. يك مبلغ دیگرش را هم باز وقتی اعتبار پیدا کنیم در بودجه ۱۳۰۶ منظور خواهیم داشت آن وقت این اسمش اضافات میشود؟ خیر. این از چند جزء احتیاجاتی که داریم يك مبلغش را پارسال اعتبار داده اند که منظور شده است و يك مبلغ هم امسال اعتبار می دهند که امسال منظور میشود چنانچه برای ۱۳۰۶ هم همین قسم در نظر گرفته شده و همینطور که فرمودند بنده هم بنظمیه علاقه مند هستم و بودجه هایش هم باید اضافه شود چنانچه ملاحظه میشود چهار و پنج قلم این لایحه مربوط بنظمیه های ولایات است و در عین حال بنده تصدیق می کنم که این هم که تصویب بشود هنوز احتیاجات نظمیه رفع نشده برای اینکه این تازه شاید مبلغش دو هزار تومان باشد و يك دلیل دیگری فرمودند که عین دلیل ما است برای این لایحه و آقا برای خودشان دلیل قرار دادند و فرمودند این وثیقه باشد برای آوردن بودجه این دلیل ما است زیرا تا این را شما تصویب نکنید کمیسیون بودجه نمیتواند بودجه ها را حاضر کند این است که بایستی اول این لایحه از تصویب مجلس بگذرد تا بعد ما بودجه ۱۳۰۶ را تهیه کنیم و مجلس بیاوریم ولی وقتی بنا باشد بدلیلی که شما فرمودید این وثیقه باشد برای آوردن بودجه بنده که میخواهم بودجه بنویسم بودجه را چطور بنویسم و بالاخره در چه حدود و در مقابل چه اعتباری باید بنویسم؟ ناچار بایستی این اعتبار از مجلس گذشته باشد و این اعتباری که برای ۱۳۰۶ معین میکنید به بینیم چقدر است اگر معین شد که ما آن احتیاجاتی که داریم مینویسیم اگر معین نشد که البته تشکیلات بهمین حال خواهد ماند آنوقت ملاحظه میفرمائید که در غالب نقاط خراسان نایب الحکومه

حقوق ندارد از آنطرف هم بنده میگویم که نایب الحکومه بدون حقوق را بر دارند مردم داد میزنند که خیلی خوب نایب الحکومه که نیست صاحبیه هم که نیست پس اگر يك کسی زد سر يك کسی را شکست یا طلبش را نداد چه باید کرد؟ و بالاخره انتظامات محلی چه میشود؟ منم که نمیتوانم جواب بدم و تکلیف من هم این است که کاری نکنم که بطور حق مورد استیضاح واقع نشوم اما در سخاوت عرایض خودم میخواستم عرض کنم راجع بانظارانی که درغیاب بنده آقای خطیبی پرروز فرمودند بنده خیلی متأسفم که ایشان عصبانی بودند و يك اظهارانی فرموده بودند که خیال میکنم بعد از اینکه آن حال رفع شده و حال عبادی پیدا کرده اند تصدیق کرده باشند که هیچوجه من الوجوه واقعیت نداشته است بیاناتی کرده بودند که بروید به بینید وزارت داخله در چه حال است و به چه روز افتاده است بنده مخصوصاً از مجلس شورای ملی تقاضا میکنم در مورد خودم که افتخار داشتم عضویت مجلس شورای ملی که هر وقت نسبت به اداره یا وزارتخانه که بنده در رأس او قرار گرفته ام يك چیز کوچک خیلی عادی از بنده به بینند غرض عین نفرمائید و فوری آن مطلب را بصورت سؤال یا استیضاح بهر صورتی که میل دارند بیابند پشت تریبون اظهار کنند بنده هم هیچوقت برای آن استیضاح یا سؤال بیش از بیست و چهار ساعت که موعده قانونی جلسه است وقت زیاد زی قائل نمی شوم و فوری میآیم اینجا و عرایض خودم را در مقابل اعتراض معترض عرض می کنم ولی استدعا می کنم هر وقت يك چیزی را که تحقیق فرموده باشند و شخصاً اطلاع نداشته باشند و از روی اظهارات و با احساسات خارجی باشد این را در يك مقام رسمی اظهار نفرمائید بصورت استیضاح بصورت سؤال ممکن است از بنده توضیح بخواهند و سؤال کنند اگر آن توضیح قانع کننده نبود استیضاح بکنند و بالاخره

حکمت بکنند والا يك اعتراضی بشود و جوابی هم داده شود بعد هم مطلب معلوم نشود که آیا حق بوده است یا باطل این چه فایده دارد؟ و بنده در مورد خودم مخصوصاً از آقایان استدعا می کنم در آتیه این طور با بنده رفتار نفرمائید.

رئیس -- آقای کازرونی
کازرونی - بنده موافقم
رئیس -- آقای ونوق
میرزا عبدالله خان ونوق - بنده يك سؤالی راجع به اعتبار تلفون داشتم که میخواستم توضیح داده شود
رئیس -- بعنوان مخالفت فرمودید
ونوق - بلی
مخبر - تلفونهاى جدید که از صورت قدیم تغییر کرده است و زارتخانهها هر کدام دارای چندین سیم مجبورند باشند. اگر بخواهند يك سیمهای مستقیمی از مرکز برای خودشان بکشند يك اعتبار زیادی محتاج خواهند شد در صورتیکه با این اعتبار میتوانند کمیتهانور دائر کنند و بالاخره به يك یا دو سیم مرکزی بیشتر احتیاج نداشته باشند و در حقیقت از يك خرج جاری جلو گیری شده و يك اعتباری یکمترتبه دولت برای هر کدام از وزارتخانه های خودش در حدود پانصد تومان قائل شده است وزارت مالیه هم موافقت کرده است
رئیس -- آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب - بنده در اینجا غرضم از مخالفت بر خلاف آن چیزی است که شاهزاده وزیر مالیه در روز به بنده نسبت دادند بنده نظر شخصی ندارم و بحمد الله امیدوار هستم که سابقه سوئی هم در این مملکت ندارم تاریخ حال بنده بر تمام مردم معلوم است که همیشه نظر بنده بر روی این بوده است که يك قدمهایی برای خیر صلاح مملکت برداشته شود. تاریخ هم قضاوت میکند افکار عامه هم قضاوت میکند بنده عرض میکنم که

وزارت داخله وزارت عدلیه، وزارت جنگ، نظر ما در این سه وزارتخانه اساساً نامین جانی و مالی اهالی است که مردم يك مرز بومی دارای امنیت جانی و مالی باشند و البته این يك چیزی است که همه نان تصدیق میکنند بنده حمله نسبت بوزارت داخله ندارم اصل عرایض بنده راجع به تشکیلات است که در تحت نظر بگیریید و بینی بین الله بضرر قاطع این قول قطعی را میتوانیید بمن بدهید؟ الان خودتان مستحضر هستید که در فارس با آن زمینانی که پیش آمد کرده است که فرمودید نازه دکان ها را باز کرده اند آن بچه هایی که با شلیک کشته شده اند مسؤل کیست؟ جواب به بنده بدهید از خراسان به بنده مینویسند که ما تلگراف کردیم بتوسط نماینده های خراسان که کاغذش را می آورم می خواستم بنمایند های خراسان عرض کنم که در کاغذ نوشته اند که ما تلگراف را آوردیم بتلگرافخانه ما را گرفتند بردند حبس کردند همینطور تمام آقایان نمایندگان این نظر را دارند که يك ملتی که يك پولی را میدهد بوزارت داخله بوزارت جنگ برای این است که حقیقتاً راحت و مأمون در خانه خودش بنشیند و این اضافات را هم که ما رأی میدهیم (بنده که رأی نمیدم) ولی بینی و بین الله تصور نفرمائید این تشکیلات را بنده نمی خواهم بگویم که این در زمان شما واقع شده است عرض می کنم اگر شما يك مستخدمی داشته باشید که این مستخدم مطابق نظریات شما کار نکند آیا شما بان مستخدم پول میدهید البته نمی دهید ما ها هم که نماینده این ملت هستیم اگر رأی ما مدخلیت در اجازه خرج دارد باید بخرج این مملکت برسد بقشون داده شود به نظمیته داده شود به امنیت و عدلیه داده شود و البته يك باز پرس هم هست و اگر ما از شما باز پرس نکنیم طبیعت و خدا از شما باز پرس میکنند از این جهت بنده عرض میکنم که این کاغذها و این تلگرافات که الان آوردیم و خودتان هم ملاحظه کردید بنده را از حال طبیعی

خارج کرده و حقیقتاً دلم میسوزد يك فکری بکنید و يك ترتیبی بکنید که پیش وجدان خودتان مسؤل نباشید و سعی بکنید که این بول بمحل خودش خرج شود و بالاخره اگر در تحت سؤال است این عرایضم اگر تحت استیضاح است این است و اگر تحت مخالفت است این است عرایضم اما آن مسئله که راجع به تشکیلات وزارت داخله است شما آمدید و يك لایحه که تقدیم مجلس کردید و این لایحه هم رفت در کمیسیون داخله بنده عقیده ام این بود که راجع به این تشکیلات و راجع باین اقدامات سریع شما بعد از گذشتن لایحه باشد و اینکه شما محل حمله واقع شدید بواسطه این است که شروع کردید به اقدامات بنده که نیامدم در وزارت داخله. يك نقل و انتقالاتی داده اید که بنده مخالفم و ابراد بنده و آقای خطیبی هم از این جهت است که شما باید مطابق العمل مطابق آن لایحه پیشنهادی خودتان عمل کنید این است مخالفت بنده.

وزیر داخله - بنده دیگر خیال نداشتم توضیح بدم برای اینکه عرایض من همان بود که عرض کردم ولیکن چون آقای آقاسید یعقوب در ضمن فرمایشاتشان يك مطالبی بمیان کردند که ناچار هستم آنها را جواب بدم اولاً بنده ابرادی از ایشان راجع باین لایحه ندیدم چیزی که فرمودند این بود که در شیراز اطفالی مقتول شده اند. بنده در مجلس شورای ملی رسماً این مسئله را تذکره میکنم و عرض میکنم در شیراز بکنند مقتول نشده است. در شیراز بگذرد هجوم کردند با اداره سجل احوال و نظمیته که آنها را غارت کنند قوای دولتی هم آنها را متفرق کرده اند و هیچکس هم به قتل رسیده است بنده رسماً این مسئله را تذکره میکنم و هر کس این مسئله را بمخانبهالی عرض کرده است بکلی خلاف است و اگر همچو تلگرافی از کسی باشد ممکن است صاحب امضاء هر کس هست محاکمه شود نام معلوم که اصل ندارد و دیگر اینکه فرمودید تلگرافی از خراسان بمخانبهالی کرده اند و رسیده است

بنده که نمیتوانم چنین چیزی را تصدیق کنم و قطع هم دارم که واقعیت ندارد مع هذا بنده در خارج مجلس هم که فرمودند یا دداشت کردم که این مسئله را تحقیق کنم و به بین حقیقت قضیه چه بوده و بنده تصور نمیکنم که همچو تلگرافی باشد زیرا هیچ دلیلی ندارد که تلگرافی از جانی مغایره شود خاصه که عنوانش هم مربوط بیکی از نمایندگان باشد و بالاخره اتفاقی در خراسان نیفتاده است که دولت بخواند آن اتفاق را مکتوم بدارد هیچ همچو چیزی سابقه ندارد و بنده این دفعه اولی است که این مطلب را از حضرتعالی میشنوم اما اینکه در ضمن فرمایشاتتان فرمودید که شما خوب بود تا عمل میکردید تا لایحه تشکیلات میگذاشت و بعد شروع به اقدامات میکردید. بنده مخصوصاً خیلی میل داشتم که این مسئله در مجلس شورای ملی مذاکره شود چون میشنوم که بعضی از آقایان يك چیز هائی میگویند در صورتیکه بنده هنوز هیچ اقدامی نکرده ام. لایحه تشکیلات وزارت داخله را هم که مجلس شورای ملی رأی داده است تهیه کرده ام و بهیئت دولت هم برده ام که بعد از آنکه يك مسائل مهمی که در هیئت بود و در آنها مذاکره میشد يك جلسه دو جلسه در آنجا مذاکره بشود و بیاید در مجلس و بعد از آنکه در مجلس تصویب شد آن وقت بموقع اجرا گذارده می شود. و بالاخره بنده هنوز هیچ اقدامی نکرده ام بلی بنده يك اقدامی کرده ام. فقط دو سه نفر را که بنظر خودم و شاید بنظر اغلب آقایان اشخاص خوبی بودند از يك اداراتی منتقل کردم بانجا و سه نفر را هم منتظر خدمت کرده ام پنج نفر را هم مأمور بخارج کرده ام اگر اینکار يك غلطی است بنده کرده ام یا يك اشتباهی است بفرمائید و الا غیر از اینکه بنده سه نفر را منتظر خدمت کرده ام برای اینکه مأموریت خارج بهشان بدم و پنج نفر را که مدت ها در مرکز کار میکردند اند گفته ام مدتی بروید در ولایات کار کنید دیگر چه

که شب و روز هم خودش را صرف میکند که بعقیده خودش يك خدماتی بکند نباید بی جهت تحقیق نکرده يك حلافی بشود

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

(بعضی گفتند کافی نیست)

شریعت زاده - بنده با کفایت مذاکرات مخالف

رئیس - بفرمائید

شریعت زاده - بمناسبت اینکه احساس میکنم که راجع به اقلامی که در ضمن يك ماده واحده (که واقعاً چیز غریبی شده است) که تقدیم مجلس شده است هر يك از اینها قابل مطالعه است و میتواند موضوع اظهار نظر بشود و بنظر بنده اگر آقایان موافقت بفرمایند مذاکرات بیشتر شود بهتر است زیرا حقیقه در موضوع بود چه ضرورت دارد و الا نظری دیگری ندارم

رئیس - رأی گرفته میشود بکفایت مذاکرات آقایانیکه

کافی میدانند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است. رأی گرفته میشود بماده

واحد با اوراق آقایانی که تصویب میکنند اوراق سفید میدهند

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده و نتیجه بترتیب ذیل حاصل شد)

ورقه سفید علامت قبول ۶۲ ورقه کبود علامت رد ۳

رئیس - عده حصار ۹۵ به اکثریت ۶۲ رأی تصویب شد

اسامی موافقین

آقایان: وکیلی طباطبائی - لقیوانی - سهراب خان ساکینیان - میرزا عبدالحسین - اسکندری - میرزا حسن خان ابراهیمی - سید جواد محقق - دکتر مصدق -

میر ممتاز - جهانشاهی - حائری زاده - جوانشیر - ثقة الاسلام بروجرودی - امیر حسینخان ابلخانی ذوالقدر - میرزا رضاخان افشار - افخمی - عراقی - فرهمند - سید کاظم یزدی - دکتر طاهری - دیوان بیگی - میرزا سید احمد خان اعتبار - زوار - احتشام زاده - غلامحسین میرزا مسعود کی استوان فرمند - ملک مدنی - معتمد التولیه - میرزا هاشم آشتیانی سید حسنخان زعیم - اوانس مساعد - سید حسن مدرس حاج میرزا مرتضی - ملک ابرج پور تیمور - میرزا علی کازرونی - شیخ الاسلام ملابری - طباطبائی دیبا سید علی اکبر ایت الله زاده - فومنی - شیخ المراقین بیات - نظام مافی - دولتشاهی - جلائی - افسر - مرتضی - قلیخان بیات - سید حسین آقایان - یاسائی - محمد ولیخان اسدی - حاج میرزا حبیب الله امین - محی خان زنگنه اعظمی نکهبان - حاج شیخ عبدالرحمن صالحی - میرزا حسینخان وزیری - محمد تقی خان اسعد - دکتر رفیع خان امین - مفتی - کیخسرو شاهرخ - معظمی - آقا علی زارع - میرزا ابراهیم آشتیانی

اسامی مخالفین

آقایان: میرزا جوادخان خوئی - محمود رضا - حاج سیدرضا فیروز آبادی

رئیس - آقای تقی زاده

تقی زاده - عرض بنده راجع بیک مختصر تذکری است که آقایان متوجه آن هستند و شاید اغلب آقایان هم متذکر میشوند ولی فائده عملی حاصل نمیشود و آن این است که این مطالبی که در مجلس طرح میشود خوبست آن مطالب مطابق دستور باشد که در جلسه قبل معین شده است برای اینکه راست است که اینها طبع و توزیع شده است و بایستی آقایان هم مطالعه کرده باشند فرضاً هم که مطالعه کرده باشند از کجا که بعد از یکماه تمام مطالعاتشان حاضر الذهن باشد و دفعه که در مجلس میآید در نظر

بطلب دوم این است که خیلی از آقایانیکه بایک لایحه موافق هستند کمال عجله را دارند و فوراً میفرمایند مذاکرات کافی نیست این هم هیچ نتیجه عملی ندارد و همین مسئله است که عده پیشنهادها را به پنجاه نفر رساند چون آقایان میخواهند حرف بزنند مذاکرات کافی میشود تا چهار باید پیشنهاد کنند و در اطراف آن پیشنهاد صحبت شود در صورتیکه اگر مذاکرات بشود اینطور نمیشود بنده در همین لایحه اضافات وزارت داخله رأی بدهم و امتناع کردم چون يك اشکالی داشتیم که خواستم بفهمم و فرصت نشد که این اشکال گفته شود و توضیح داده شود ولی در این موقع استفاده میکنم و مخصوصاً بوزارت داخله یادآوری میکنم که با توضیح بکنند و با در آتیه اگر این اشکال صحیح است از تکرارش اجتناب کنند در صورتیکه برای اضافات وزارت داخله یعنی قسمت سوبل وزارت داخله نجزیه را قائل شده اند و بریز داده اند که سه نفر نویسنده در تبریز لازم است و يك نفر نویسنده در ماکو اینها را نوشته اند که ما رأی بدهیم و مطلع شویم ولی بنده ملتفت نشدم که راجع باضافه حقوق های نظمی فارس و خراسان و کرمان ده هزار تومان بایست هزار تومان آیا لازم نبود که اینها هم در ضمن نوشته شود که آیا میخواهند عده افراد نظمی را از دو بیست نفر به دو بیست و سی نفر برسانند یا اینکه میخواهند اداره مرکزی شان را زیاد کنند در صورتیکه در نظمی مرکزی میگویند که یک نفر سلطان لازم است و باید زیاد شود یا مواجبتی باید زیاد شود ولی راجع بولایات این منظور تعقیب نشده و يك قلم صورت داده اند و تعقیب نشده این مسئله ایجاد يك سابقه میشود در صورتیکه ما میخواهیم بودجه نظمی بجزء چاپا شوند و عمل نشود تا اینکه کاملاً مطابق کنترل وزارت مالیه شود و در مالیه و در آتیه در مذاکرات بوزارت داخله مواجبتی را که آقای نقی زاده فرمودند البته کاملاً در این است ولی این جا بر این سهولت

شد برای این که مطالعه بشود در صورتیکه در کمیسیون بودجه مدنی مطرح بود و اغلب از آقایان نمایندگان هم نشریف آوردند و اطلاع پیدا کردند حالا باز از دستور خارج شود که مطالعه شود تعقیب بنده بیش از این دیگر حسن اثر ندارد لایحه باید در مجلس علنی مطرح شود و آقایان موافقین و مخالفین هم اظهارات خود شان

را بفرمایند و جوابهایش را بشنوند بالاخره بایستی تکلیف این کار معین شود که بیش از این معطل ماندن این لایحه بعقیده بنده صلاح نیست رئیس - عده هم برای رأی کافی نیست جلسه را ختم می کنیم (مجلس یکساعت بعد از ظهر ختم شد)

امر اینطور نوشته شده است والا بوجه نظمی های ولایات هم مثل مؤسسات دیگر مثل بودجه حکومت و سبیل احوال هم بجزء نوشته میشود و معین میشود البته اگر در کمیسیون این سؤال را میفرمودند در همان موقع عرض میکردم و صورت جزء این هم که همراه بود تقدیم میکردم تا کاملاً مطلع شوند

رئیس - دیگر چیزی در دستور نیست . جلسه ختم میشود برای شرفیابی فردا باید نه نفر بقرعه معین شوند (اقتراح بعمل آمده و آقایان مفصله الاسامی ذیل معین گردیدند)

آقایان : دولتشاهی - سیدجواد محقق - حاج شیخ بیات - ذوالقدر - اسکندری - میرزا صادق خان خواجوی شیخ الاسلام ملایری - دکتر لقمان - نکهبان

رئیس - دستور جلسه روز سه شنبه اولاً لایحه راه آهن ثانیاً خبر کمیسیون بودجه راجع به شنیدر کروزر . آقای فرمند

فرمند - بنده راجع به این لایحه کمپانی شنیدر کروزر میخواستم عرض کنم چون لازم است که يك مطالعات زیادی بشود و فردا هم تعطیل است و چون پیش فردا جزء دستور شده گمان میکنم باز احتیاج پیدا شود که از دستور خارج شود لهذا چون بایستی دقت زیادی در این لایحه بشود که اطلاع کامل حاصل شود این است که بنده عقیده ام این است از دستور خارج شود

وزیرمالیه - در موضوع لایحه کروزر آقای فرمند اظهار فرمودند که بایستی مطالعه بشود مثل اینکه لوایح دیگر را نباید درس مطالعه کرد الان متجاوز از دوازده روز است که این لایحه مطرح شده است روز اول که اینجا مطرح شد به تقاضای آقای مدرس از دستور خارج شد و در جلسه دوم به تقاضای آقای دادگر از دستور خارج

قانون

بودجه اضافی سنه ۱۳۰۵ وزارت داخله

مصوب ۱۳ اردی بهشت ماه ۱۳۰۶

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است بودجه اضافی ۱۳۰۵ وزارت داخله را که مبلغ آن بالغ بر پنجاه و هفت هزار و چهار صد و یک تومان و یکتومان و سه قران میباشد بر طبق صورت ضمیمه پرداخت نماید تبصره - مؤسساتیکه در لوائح اضافی وزارتخانهها پیش بینی شده و هنوز تأسیس نشده است بودجه آنها از محل اعتبار ۱۳۰۶ و از تاریخ تأسیس آن پرداخته خواهد شد این قانون که مشتمل بر یک ماده و صورت ضمیمه است در جلسه سوم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و شش شمسی تصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی : حسین پیرلیا
صورت ضمیمه قانون بودجه اضافی ۱۳۰۵ وزارت داخله

ردیف	شرح	مبلغ		ملاحظات
		تومان	قران	
۱	اضافات دوائر مرکزی وزارتخانه و حکام ایالات و ولایات	۱۹۹۱۸۲	—	
۲	» اداره سجل احوال مرکز	۱۱۹۶۴۰	—	
۳	» نظیه مرکز و ولایات	۱۰۵۱۹۱	—	
	جمع کل	۴۷۴۰۱۳	—	
	اضافه بر مبلغ فوق از محل صرفه جوئی بودجه ۱۳۰۵ وزارت داخله برای مرمت و ساختمان عمارات ایالتی و ولایتی و نظیه های نقاط ذیل مبلغ ده هزار تومان بوزارت داخله اعتبار داده میشود	—	۱۰۰۰۰۰	
	ایالت آذربایجان			
	» فارس			
	» خراسان			
	» کرمان			
	ولایت گیلان			
	» کرمانشاهان			
	» اصفهان			
	» قزوین			
	» یزد			
	» زنجان			
	» ملایر			
	» کردستان			
	» عراق و گروس			
	نظیه های ولایات			
	جمع کل اضافات ۱۳۰۵ وزارت داخله	۵۷۴۰۱۳	—	قران

ردیف	شرح	مدت		ملاحظات
		دینار	قران	
۱	مهندس دو نفر نفی ۳۲ تومان	چهار ماهه	۲۵۶۰	
۲	باغبان یک نفر ماهی ۱۲ تومان	»	۴۸۰	
۳	تفاوت حقوق محاسب ماهی چهار تومان	»	۱۶۰	
۴	» » مدیر دائره سجل احوال	»	۸۰۰	
۵	نویسنده محلی ایالتی آذربایجان سه نفر	سه ماهه	۱۸۰۰	
۶	حاکم و نویسنده ماکو	»	۲۲۶۰	
۷	نایب الحکومه کلات	»	۱۵۶۰	
۸	» سواد کوه	چهار ماهه	۲۰۸۰	
۹	» چهار محال	سه ماهه	۱۸۰۰	
۱۰	» و منشی شوشتر	»	۴۲۲۰	
۱۱	» و منشی محمد	»	۴۲۲۰	
۱۲	» منشی حویزه و بنی طرف	سه ماهه	۴۲۲۰	
۱۳	مستخدم حکومتی کردستان چهار نفر	»	۷۲۰	
۱۴	» دزداب دو نفر	»	۶۰۰	
۱۵	کسک خرج حاکم دزداب	»	۹۰۰	
۱۶	نایب الحکومه اردکان یزد ماهی ۲۵ تومان	»	۷۵۰	
۱۷	» پشت کوه یزد » »	»	۷۵۰	
۱۸	نویسنده ملایر	»	۲۰	
۱۹	» تویسرکان	»	۲۰	
۲۰	» مستخدم سمنان	»	۱۰	
۲۱	تفاوت منشی عراق	»	۱۵	
	جمع		۲۳۲۳۰	قران
	مصارف			
۱	مخارج تعمیرات عمارات ولایات		۴۳۴۶۲	
۲	» نقشه برداری و خرید لوازم آن		۲۸۰۰۰	
۳	» پست و تلگراف ولایات		۷۲۰۰	
۴	کرایه خانه دفاتر ولایات		۱۱۲۴۰	
۵	اعتبار جهت انانیه برای دوائر حکومتی ولایات		۶۰۰۰۰	
۶	کرایه خانه حکومتی شاهرود	سه ماهه	۶۰۰	
۷	» » » نهاوند	»	۴۵۰	
۸	اعتبار برای تلفن کابل	»	۵۰۰۰	
	جمع		۱۶۵۹۵۲	قران
	جمع حقوقات		۲۳۲۳۰	
	جمع کل دوائر مرکزی وزارتخانه و حکام ایالات و ولایات		۱۹۹۱۸۲	

ردیف	شرح	مبلغ ماهیانه		مبلغ سالیانه		ملاحظات
		دینار	قران	دینار	قران	
۱	حقوق رئیس سجل احوال	—	۲۱۲۰	—	۲۵۴۴۰	
۲	« معاون »	—	۱۲۴۰	—	۱۴۸۸۰	
۳	مهندس کنترالی	—	۲۰۰۰	—	۲۴۰۰۰	
۴	منشی اول	—	۶۸۰	—	۸۱۶۰	
۵	منشی دوم	—	۶۰۰	—	۷۲۰۰	
۶	محرر	—	۴۹۰	—	۵۸۸۰	
۷	منشی سوم سه نفر هر نفری ۴۲ تومان	—	۱۲۶۰	—	۱۵۱۲۰	
۸	نجات	—	۳۷۰	—	۴۴۴۰	
۹	سواد نویس	—	۲۵۰	—	۳۰۰۰	
۱۰	نجات	—	۳۰۰	—	۳۶۰۰	
۱۱	پیشخدمت سه نفر	—	۶۶۰	—	۷۹۲۰	
	جمع	—	۹۹۷۰	—	۱۱۹۶۴۰	قران

ردیف	شرح	مبلغ		ملاحظات
		قران	دینار	
	مرکز			
۱	حقوق حقوق یکنفر سلطان ماهی ۹۲ تومان چهارماهه	۳۶۸۰	—	تاکنون حقوق سلطان مزبور از اعتبار نظمیہ خراسان داده شده است
	ولایات			
۱	مخارج اضافه مخارج نظمیہ تبریز	۱۲۹۲۴	—	
۲	اردبیل	۲۱۸۴	—	
۳	رضائیه	۶۱۲	—	
۴	خوی	۱۷۱۶	—	
۵	سلماس	۱۴۷۶	—	
۶	ساروجیلاغ	۱۳۶۵	—	
۷	مشهد	۱۱۳۰۴	—	
۸	قوچان	۱۴۴	—	
۹	سبزوار	۳۸۴	—	
۱۰	نیشابور	۱۰۹۲	—	
۱۱	تربت	۷۴۴	—	
۱۲	بیرجند	۴۸۰	—	
۱۳	سیستان	۲۱۶	—	
۱۴	درجز	۲۰۴۰	—	
۱۵	دزداب	۷۴۴	—	
۱۶	سرخس	۱۸۰	—	
۱۷	بجنورد	۱۳۵۰	—	
۱۸	اصفهان	۷۷۷۶	—	
۱۹	فارس	۱۵۸۴	—	
۲۰	بوشهر	۴۴۴	—	

ملاحظات	مبلغ		شرح	ردیف
	فران	ریال		
	۴۲۰		اضافه مخارج نظمیة بوجود	۲۱
	۱۱۴۰		« « « یزد	۲۲
	۵۵۸۰		« « « همدان	۲۳
	۵۲۶۴		« « « کرمانشاهان	۲۴
	۵۲۴۰		« « « رشت	۲۵
	۲۹۶۴		« « « کردستان	۲۶
	۱۰۴۵۲		« « « قزوین	۲۷
	۳۲۱۶		« « « قم	۲۸
	۱۲۸۰		« « « عراق	۲۹
	۱۲۰۰		« « « ملایر	۳۰
	۵۵۲		« « « نهاوند	۳۱
	۲۴۰		« « « نوبسراکان	۳۲
	۳۳۶		« « « ساری	۳۳
	۳۶۰		« « « بارفروش	۳۴
	۶۰۰		« « « آمل	۳۵
	۶۶۰		« « « مشهد سر	۳۶
	۱۲۰		« « « اشرف	۳۷
	۲۶۴۸		« « « کرمان	۳۸
	۴۴۶۴		« « « استرآباد	۳۹
	۱۹۸۰		« « « شاهرود	۴۰
	۱۳۲		« « « گروس	۴۱
	۸۶۴		« « « دامغان	۴۲
	۳۶۰		« « « سمنان	۴۳
	۱۲۸۰		« « « خوزستان	۴۴
بواسطه اجرای قانون مجازات عمومی عده محبوسین در تمام ولایات علاوه شده لذا تادیب این وجه ضرورت دارد	۵۰۰۰۰		اعتبار برای اضافه مخارج محبوسین و تعمیر محل محبوس	۴۵
قران	۱۵۵۱۹۱		جمع کل اضافات نظمیة ها	

این صورت ضمیمه قانون بودجه اضافی سنه ۱۳۰۵ وزارت داخله بوده و صحیح است رئیس مجلس شورای ملی: حسین پیرنیا